

15. aastakäik.

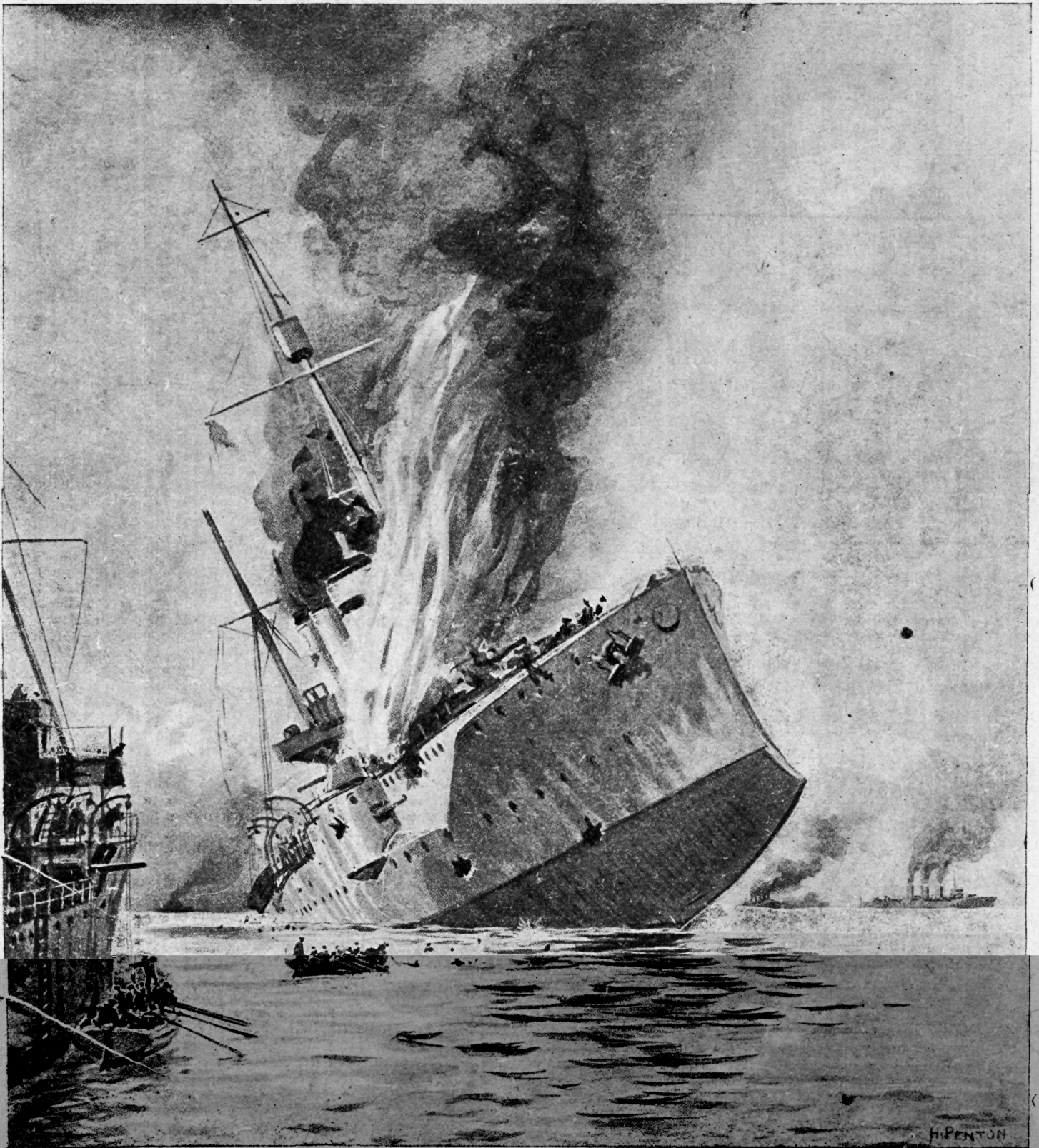
Utsif nummer 15 kop.

Meie Mats

Nr. 94.

Laupäeval, 4. (17.) juunil 1916.

Nr. 94.

H. PENTON

Sahing Põhjamere.

Ihu-kaardiväe grenaderi polgu wabatahtlikude
tomando eestlased Tallinnast. ;

Istuvad: pahemalpool Robert Maurer; paremalpool Rudolf Kerberg; seisab Ernst Siemann.

Automobilis.

G. B. Appletoni roman. (Järg 5.)

„Jah, kui haugib sinna veel kedagi on järele jätnud,“ wastas proua Runciman; „aedit tündab, mõned haugid olla siin nii suured, et isegi juba inimesele wõivad kardetawaks saada.“

„Noh, mina wõtaaksin wõitluse temaga igatahes vastu.“
„Kui tahate mõnda neist püüda,“ naeris proua Runciman, „siis tulge aga kord siia — selle wastu pole meil midagi.“

„See seda, kui see sulle nalja teeb, Falkoner,“ jatkas minna. „Nüüd peame aga linna tagasi minema, proua Runciman. Palun, pange fir Samese toa üks hoolega lukku ja hoidke wõti taskus, sest selles toas ei tohi keegi midagi puudutada ega muuta. Nimelt on wõimalik, et Scotland Yardist siia veel kord ametnikud tulewad ja toas enne läbiotsimise ette wõtawad. Meie leidused teewad selle üsna tõenäoliseks. Wististe ei tarwitse meie enam läbi maja tagasi minna, waid jõuame siit ümber nurga eeslisse juure? Ega meie ometi eksida ei wõi?“

„Muidugi mitte, herra adwokat. Ükskõik, kas lähete paremalt wõi pahemalt poolt ümber maja.“

„Meie tänasime, jätstme jumalaga ja sammusime peagi wakkali poole tagasi.“

„See oli tagajärjerikas tund, Dick,“ algas minna, „ja töötas weelgi uudist. Kõigepealt wõime tündatult pidada, et minu korterist ära kadunud neiu lady Willoughby toaneitfi on ja et tema saladusline kadumine lady Willoughby äkilise ilmumise põhjusel sai. See on juba midagi. Siis wõime weel uskuda, et mõrtsukatööd mitte Jenkins ega parun korda ei saanud, waid keegi wäike mees, kes fir Willoughby teenistuses mitte ei seisnud.“

„Ja kelle wististe Jenkins salamahiti tupp wõi,“ jatkas Falkoner.

„See on väga wõimalik. Ja kolmandaks wõib kirjast näha, et kiritegu Wene nihilistide poolt tuli.“

„Rahtlemata, selle keskpunktis seisab ilus paruniproua. Mis kawatjed ja aga kõigepealt teha?“

„Lady Willoughbyga rääkida,“ wastas minna. „Arwatawaste tuleb ta homme minu juure.“

„Ja mina kawatjen kõigelähemal ajal teatud suures tiigis haugifi püüdma hakata,“ wastas Dick Falkoner iseralikult naeratades.

9.

Ma ei imestanud sugugi, kui koju jõudes oma kirjutuslaualt herra Crackenthorpe poolt järgmise kirja leidfin:

Austatud herra ametiwend! Minu juure ilmus täna üsna ootamata lady Willoughby, kes täna hommikul Berliinist siia jõudis ja Teiegi büroos natuke aega pärast kella 11 käis. Paraku olite Teie juba kodus wälja läinud ja sellepärast sõitis ta automobillis Stanmoosesse, rääkis seal weidike aega proua Runcimaniga ja tuli siis minu juure tagasi. Ta on oma toaneitfi kadumise pärast suures hirmus. Ta oli toatäbruku mõne päewa eest tähtsa teatega Teie juure saanud ja seftsaadit on tüdrukt kadunud. Mina jutustasin temale muidugi kohe, mis Teie korteris sündinud, ja tema palub Teid sellepärast tungiwalt, et weel täna õhtul tema hotelli — Grosvenor Hotel — tuleksite, olgu see wõi väga hilja.

Edasi küsis ta, kas Jates lähemal korral wabaks mõdistetaks. Ma rahustasin teda ja ta lahkus tergeta südamega. Loodan, et need read weel õigel ajal kätte saate ja jään seni Teie

John Crackenthorpe.“

Ma waatafin kella; see oli pool seitse. Siis läksin riidepanemisetuppa ja walmistasin ennast kokkusaamiseks wärikselt ette. Sõin weel klubis, suitsetasin sigaritti, ja läksin siis kell pool üheksa Grosvenor hotelli. Hotelli kontoris küpsin ma lady Willoughby järele.

„Dete teie herra Wallaston?“ küsis teenija minult.

„Andsin nimekaardi.“

„Tänan,“ wastas teenija, „armulie proua ootab Teid juba.“

„Ta kutsus teenri, kes mu listil teisele korrale sõidutas; juba mõne sekundi pärast seifin toredaste sisseasetud wastu-wõtmisetoas.“

Minu sisseastumisel tõusis keegi leinariides naisterahwas leentoolilt üles mind teretama. Ta andis mulle oma wäikse kää ja ütles:

„Teie ei wõi arwatagi, kui rõõmus ma olen, et Teid siin näen, herra Wallaston.“

„Siin näen, herra Wallaston.“

„Mu on üsna minu pool, lady Willoughby,“ wastas minna, „seft mina igatsefin juba ammugi Teid teretada.“

„Ta oli otse petwalt paruni proua Ralnohy farnane, kuid ometi oli nende kahe wahel suur wähe. Lady Willoughby oli umbes samasuur ja samasuguse kehaga kui paruniproua; ta oli ta nagu niisama kahwatanud kui sel — mustad riided tegid selle kahwatuse suuremaks —; ta filmad olid sellesama wärukselid — üsna mustad, kuid färawad filmad — kuid kuna paruniproua pilgus wastil läige peitus, paistis lady Willoughby filmist hea, südamesse tungiw ilme. Tal oli ka ilus, wäike, punane suu — ühe sõnaga, ta oli ilus proua, kes mu südame tohe kiremine tulkuma pani.“

Kauni käeliigutusega palkus ta mulle edasi kõneledeks tooli:

„Wististe on herra Crackenthorpe Teile need põhjused teatanud, mis ma teid weel nii hilisel tuunil oma juure tulla palusin.“

„Muidugi, armulne proua. Tema kirjutas mulle pealegi, et Teie täna hommikul minu büroos käisite ja mind — kahjuks — ei tabanud. Ma olin mõni minut waremalt Heath Halli sõitnud; kuid ka seal ei saanud meie, paratu, kokku, seft et teie parajaste ära sõitsite, kui mina sinna jõudsin.“

„Wäga kahju,“ wastas ta. „Herra Crackenthorpe arwas väga tõenäoliseks, et täna Heath Halli sõidate, ja mul on kahju, et ma seal mõni minut enam ei oodanud. Siis ei oleks teie täna õhtul tarwitfenud enam ennast waewata ja siia tulla.“

„See ei teinud mulle mingisugust waewa,“ hüüdsin ma soojal toonil, „waid olen palju enam rõõmus ja saatusele tänulik, et lugu nii läinud, seft loeks olin ma ühe oma sõbra selfis ja tema juuresolekul oleks teil wähest piinlik olnud mind usaldada; nüüd, nelsa silma all, loodan, et teie mulle täie usalduse kingite.“

Ma waatafin temale sellejuures soojalt otja ja tema, nagu näha, punastas; kui ta midagi ei wistanud, kõnelesin ma edasi:

„Rõdigepealt on jutt muidugi leitnant Jatesest, kes, nagu ma arwan, teile ülesnäidatud teenistuse eest sellesse pahasse seisukorda on satunud. On see õige?“

Tema raputas naeratades pead.

„Üsna õige see küll ei ole,“ algas ta; „mina tahan teile aga ainult niipalju teatada, kui ütelda tohin, ilma et ma sellelabi oma töötust unustaksin. Mina olin eraasjus Upper Boburn Placele sõitnud ja pidin sinna õõfeks jääma; kuid teel tuli mulle meelde, et ihe tähtsa dokumendi, mis mulle hädaste waja, koju olin jätnud. Sellepärast läksin tagasi, läksin ilma kellegi nägemata läbi kõrwalise ukse majasse ja oma tupp ja tahtsin sealt uueste parajaste lahtuda, kui äkitselt minu kõige suuremats õnnetuseks leitnant Jates ilma koputamata minu tupp astus. Tema ei olnud sugugi vähem kohkunud kui mina, sest ta oli ekinud, ja mina saan tema tagasihoidlikkusest kohtu ees väga hästi aru. Kuid siin pole juttu minu saladusest, ei, see on tema saladus, mida ma töotasin hoida. Tema lahtus lühikese rääkimise järele ruttu, ja et ma majas kõiksugu kabinaid kuulsin, siis otustasin selle järele, et teenijad teda näinud, ja pugusin ise nägematast wälja. Nagu juba ütlesin, saatsin ma õõ Upper Boburn Placele mõõda ning sain toleda loo alles järgmisel hommikul teada. Ma ei juuda teile ütelda, kui wäga ma seda waest noortmeest kahetsen, ja kui teie seda tarwiliku leiate olewat, wõin seda oma tunnistust ka kohtu ees korrata.“

„Seda wist tarwis ei olegi,“ wastasin mina, „sest et Jates wististe wabaks ja õigeks mõistetakse. Mina tardan aga tõsijelt, lady Willoughby, et teie ise raskes, wõib olla koguni kardetawas olukorras wiibite, ja mulle teeks see isearalisk rõõmu, kui teid täielikult wõiksin aidata.“

Ta tõstis oma pitad mustad ripsmekarwad üles ja waatas mulle tõsijelt, peaaegu abipaluwalt otsa.

„Siis teate teie?“ küsis ta lihtjalt.

„Tean juba kaunis rohkesti,“ wastasin mina, „ja aiman weel rohkem, lady Willoughby.“

Tema waitis mõeldes filmapilgu ja ütles siis taha:

„Mulle on sõpra tarwis, sest mul pole kedagi terwes maailmas, kes mulle ligidalt seisjats. Kas tahate minu sõber olla, herra Wallaston?“

„Seameelega,“ wastasin ma.

„Ma tänan teid — tänan südamest, sest mina olen üks ja kurb ning elan alatiseks hirmus.“

„Seda ma arwastin, sest teil on waenlasti, lady Willoughby, wäga tugewaid waenlasti.“

„Nad ei peaks minu waenlased olema, ja ma loodangi, et nad minu isiklikud waenlased ei ole, aga nad on ihe „ühijuse“, hirmsa feltsi, asemikud ja see selts purustab mu wiimats ära. Aga ma kõnelen liig palju, waewalt suudan weel selgeste mõelda. Ma lugusin lehest, et teie leitnant Jatesi naeruwäärat taebtuse wastu, nagu oleks ta minu abitaasa ära tapnud, kaitsete, ja sellepärast saatsin ma oma toaneitsti kohe Londoni selle käsuga, et ta teie juure tuleks ja teile leitnandi wiibimise põhjuse üle Death-Hallis teatust annaks. Tema oleks ka walmsis olnud oma tunnistust kohtu ees lordama, mille eest mina ilka weel teatud põhjustel tagasi kohkusin. Aga nagu ma nüüd tean, said mu waenlased tema sinolekust teatuse ja, mis siis sündis, teate juba ifegi.“

„Jah, lady Willoughby,“ wastasin ma, „see on wäga saladuslik lugu, mis minugi mõistusele mõistatust pakub. See siin on siis teie toaneitsti omandus?“

Ma näitasin tale kästastut, mis minu tupp maha jäänud.

II Materjal lastekraawide ehitamiseks.

Tema tundis tasku kohe ära, awas selle ja waatas selle sju.

„Muidugi,“ wastas ta, „siin on ifegi üks minu taskurätikutest ja — jumalutene! — ta minu täega kirjutatud kirjaümbrif.“

„Jah,“ wastasin mina, „ja see andis mulle palju mõtelda. Kes on dieti praua Waugh? Ma käisin tema juures seletust palumas, kuid tema ei ütelnud mitte midagi.“

Lady Willoughby naeratas.

„See hea, armas inimene,“ ütles ta, „tunneb üht osa minu murest ja tegi oma parema teadmise järele. Tema oli sir Jamesi teenistuses, kui selle esimene proua alles elas, ja minu palwe peale seadis sir James temale maja Upper Boburn platsil lorda. Ma käskisin oma toaneitsti lähemate käskude saamiseks sinna minna; need käsud saatsingi temale selles ümbritus sinna; waene neiu tõi kirja sealt ära ja tegi siis ka, mis selles kirjas oli kästus. Aga mis wõib tale juhtunud olla? Palun, jutustage seda mulle weel lord, sest herra Cradenthorpe jutustus näis minu arust lihtjalt muinasjutulil olewat.“

Ma jutustasin talle nüüd kõik ära, mida lugeja juba teab, ja kui ma parajaste lõpetasin, koputati ukse pihta ja hotelli teener astus tupp.

„All wiibib paruniproua Ralnohy,“ teatas tulija, „ja soowib lady Willoughbyga rääkida.“

Lady Willoughby kargas üles, ehmatas ja hirm filmis. „Ega teie ometi paruniprouale ei ütelnud, et kodus olen?“ küsis ta wabisewa häälega.

„Ei, ütlesin ainult, et järele waatan.“

„See on hea. Pidage meeles, mina ei ole kellegi kodus, ei kellegi, olgu siis, et ma all bitroos sellekohase käsu annan,“ jattas hirmunud naine.

Teener kumardas ja lahtus waitides toast.

„Kust pagan wõis ta minu siinwiibimise nii ruttu teada saada?“ hüüdis lady Willoughby õhates. „Kust teab ta üleüldse, et ma jälle Londonis wiibin? Kui hirmus, kui hirmus see on!“

„Aga eks ole tõsi, paruniproua Ralnohy on teie õde?“ küsisin mina.

Tema waatas mulle kõige suurema imestusega filma. „Mis te arwate, herra Wallaston? Mis teate teie üleüldse paruniproua Ralnohyt?“

„Oh, kõikugu asju,“ wastasin ma; „tema käis eila minu juures ja tõendas, et teie õde on, ning palus teie adressi, mida ma muidugi ei teadnud ja temale igatahes ei oleks teatanud, ka kui mulle see teada oleks olnud.“

„Ja mis?“

"Juba ameti pärast, ja siis — ma ei tea ifegi: miks — ma tundsin teie de wastu umbusaldust, sest — eks ole tõsi, ta on teie õde, sest juba teie sarnadus lasseb seda kindlaste aimata?"

"Tema on minu kõigewihasem waenlane, mu surma-waenlane," wastas lady wäikse wiivitamise järele, "ehk küll ta minu õde, wähemalt minu poolõde on. Meie oleme ühe isa lapsed ja wäga isa sarnased, kuid südame poolest läheme üksteisest põhjalikult lahku. Ma ütlen weel kord: tema on minu wihasem waenlane, kes mul maailmas iial on. Niikaua kui sir James elas, oli mul temas wägew kaitaja ning sõber, aga jefi-aadil kui ta äraneetud põrgu-liste ohwriks langes, olen maailmas üksi, igalt poolt hirmutatud ja piinatud. Mind aetate nagu metslooma maailma mööda taga ja lõppude lõpuks rõõwitakse minult weel mu wiimane warandus ära — tee mis tahes."

"Ärge laste endid hirmust ja kartusest maha rusuda," wastasin ma rahustades, "sest kas ei lubanud ma teie sõber olla? Mina tahan teid kaitsta, sellepärast ärge kartke ja ärge tundke ka mahajäetust. Mõte, nagu mõits teie waenlased teid paljaks rõõwida, on lihtjalt wõimata!"

"Ma pean neid asju tõsteteks arwama, herra Wallaston," wastas tema wärisewal häälel, "sest mina olen hirmsa wandefelsti wõrkudesse põimitud, mille ohwriks ka sir James langes. Tema pidi selle eest elu jätma, et ta mind kaitstes. Teie näete, et minule pakutud sõbrus ka hädaohhtlik on. Misjuguuste abinõudega need inimesed töötawad, olete ise näha wõinud, sest ka teile on minu wäse Wanda kadumine mõistatuslik. . . Kõik, mis nad üleilidje teewad, on mõistatuslik, sellepärast mõtelge hästi järele, enne kui mulle lubate abiõks olla, sest sellejuures wõib ka teie elu kaalu peal olla."

"Mina olen teile, lady Willoughby, oma sõna annud ja tahan seda ka pidada — sellega saan ma juba walmis." "Mõtelge ka wäse Jatefe peale," ütles tema edasi.

"Mis on sel temaga asja? Tema pole teile teie oma jutu järele midagi teinud ja tema õnnetus tuleb kõik ainult sellest, et ta teatud õhtul effikombel kõik wõõrad uksest awas, muud midagi!"

"See on tõsi küll," wastas lady walusa naeratusega, "aga tema ei seija minu wastu toimepandud seleldustest mitte nii kaugel kui usute. Mina olen kindel, et tema ühe külmawereliselst wäljamõeldud nurjatu teo ohwer on, mis teda pidi wangi saatma."

"See kõik ei tee minule takistust," ütlesin mina tõsiselt. "Sest mina soowin teie sõber olla. Siin on selle peale minu kätt!"

Seletamata ilme paistis ta filmist, kui ta nad nüüd minu peale pööras. Ta ei wastanud sõnagi, waid pani oma wäikse, ilusa kae wäikides minu kätte, ja sellega oli meie leping tehtud.

Mina olin jälle esimene, kes sõna wõttis.

"Et meie nüüd ühestkoos ühise waenlase wastu peame wõitlema, lady Willoughby," ütlesin ma, "siis peate mind ka täielikult usaldama. On teil näituseks kahtlust, kes sir Jamese wõiks ära tapnud olla?"

"Minu kahtlus on üleilidne. Teie teate, et ta peajaslikult Wenemaaga äriühenduses seisib — enamaste Mosk-waga — ja kõigist korratud ähwardustest hoolimata liikkas ta kindlaste tagasi kõik nõudmised, Wene nihilistide heaks midagi ohwerdada. Juba mõte selle peale oli temale wastumeelt, sest tema oli läbi ja läbi aus mees ja ei wõinud korralagedaid mõtteid ühelgi tingimisel õigeks kiita, mispärast ta kõik ähwardused asjata olid. Niisama otstarbeka olid kõik hirmutamise katsed, sest tema ei tundnud hirmu, ja nõnda pidi ta langema, sest abita leste oli nende arwates kergem rüüstada kui langet meest. Oh, mulle on see ju kõik nii selge, kuid kõige kurwem selle juures on, et just minu oma õde nii alatu on ja mind rüüstada tahab."

"See on hirmus," wastasin ma. "Tema on siis ühes oma mehaga nihilistide erakonna tegewaks liikmeks?"

"Jah, tema on eht kurjategija ja tema mees weel hullem. Nad tahawad minu käest wiimast warandust wälja pressida."

"Kui see neil korda läheb," ütlesin mina, "ja see ei ole weel sugugi kindel, sest kui me kellegi nõu teame, siis wõime selle wastu ka abinõusi leida. Kas teie teadsite, et parun umbes mõrtsukatöö ajal, kell pool üheksa õhtul, Heath Hallis wiibis?"

"Selde taewas — ei!"

"Kuna teie õde teda „Walges Luiges“ rahulikult ootas!"

"Ei, ei!"

"See on kindel. Bealegi sõitis ta Jenkinfi, endise kojamestri, seltsis automobiliga lossi. Proua Runciman jutustas mulle, et teie Jenkinfi ei ole sallinud?"

"Ma wihtasin teda, sest tema oli nuustur ja wandefelsti osaline. Tähti hoiatasin ma sir Jamesi, aga tema ei tahtnud uskuda. Nii oli see siis kas Jenkin, wõi parun, kes —"

"Ei, seda ma ei usu, kuigi nad mõrtsukatöö algatajad olid. Paraku ei tea ma weel, kudas selle asja pean selgeks saama. Kuid sellegipärast on mul juba niipalju aineid, et wähemalt wäse Jatefe wabaks saan teha."

"Selle üle rõõmustaksin ma südamest," wastas tema, "sest tema läks sel õhtul nurjatult wäljapandud lõksu ja kannab oma õnnetust rüütlimeelega, ainult et mind tohtu ees mitte walewalgusesse seada."

"Aga mis teeme teie wäse toaneiti Wandaga?" küsisin ma, kõneainet muuta tahtes. "Kas pean asja politsei kätte andma, siamaani pole ma weel kindlale otsusele jõudnud."

"Kaske on ütelda, kas maksab," arwas tema. "Mina olen tema saatuse pärast küll rahutu, kuid et ta elu hädaohus wiibis, seda ma ei usu. Wanda on mõistlik toatüdur, kes igatahes kudagi jälle minuga katseb ühendust sobitada. Sellepärast usun ma, et politseile teatamine asjata oleks."

Sel filmipilgul koputati ukse pihta ja endine teener ilmus jälle.

"Ma teatasin paruniprouale," algas ta, "et armuline proua kodus ei ole, ja tema palus mind teile siis seda kirja ära anda, mis ta kirjutustoaas kirjutas."

Lady Willoughby wõttis kirja wäikides wastu, rebis ümbriku lahti ja luges sisse läbi.

Kui teener ukse oma taga oli kinni pannud, ulatas ta kirja mulle ja ütles:

"Nüüd näete ifegi, et ma Londonist hommitul juba esimene rongiga pean lahtuma."

Kiri oli järgmine:

"Armas Olga!

Sinu oled on otse lapsik, sest ma tean, et kodus oled ja herra Wallastoniga kõneled. Kuid see ei aita ega päästa sind su kohustusest. Kui ja mind hommitul kell 11 jutule ei wõta, siis on selle tagajärjed sulle igatahes pahad. Ole siis hoiatatud!

Lesinastaja."

Ma waatasin üles ja ulatasin temale kirja wäikides tagasi.

"Kas ei wõta teie teda parem oma kätte?" küsis tema. "Sest see kiri pole igatahes wiimane, mis tema käest saan."

"See küll," wastasin mina. "Ehk temas küll ainult warjatud ähwardus peitub. Teie õde on wäga kawal, lady Willoughby!"

Ja panin kirja taskusse.

"Ta on otse üleilmilik kawal, nagu seda edaspidi wististe weel näha saate."

"Noh, wastast ma ei tunne," wastasin ma. "Aga olge head, ütlege mulle, mispärast teie siis hommitul esimese rongiga Londonist peate lahtuma? Kas ainult sellepärast, et paruniprouat mitte jutule wõtta?"

"Jah. Mina ei wõi temaga ühes hinnas elada, sest siis pole mu elu kindel. Tema awaldab minu peale otse hüpnootiferiwat mõju ja mina muutun tema käes wahaks."

"Selle tunde peate ära kaotama ja de wastu waljem olema."

"Teil on õigus, herra Wallaston," wastas tema õhates, "aga minu ergud on otjas. Ma ei suudaks temale praegu mitte wastu panna ja sellepärast on kõige parem, ma lähen kohe Berliini tagasi, kus mul üks temale tundmata sõbranna elab

kelle juures mul midagi pole karta. Ma annan teile oma Berliini aadressi ja teie kirjutate mulle, niipea kui midagi uudist kuulete."

"Aga mis siis, kui teie järelle walwatakse ja teile teie Berliini rongis järelle mindakse? See poleks raste ja wiskats kõi teie plaanid loflu."

"Kas arwate seda wõimalikuks?" küsis tema hirmunult.

"Paruniproua poolt wõib kõike karta, nagu teie seda ju isegi teate. Kui teie Londonist igal tingimisel tahate lahutada, siis tulen homme hommikul kell 9 siia ja korraldan asja nii, et teie järelajamist karta ei ole."

Ta waatas mulle tänulikult filma.

"Kudas wõin ma teile ial teie lahkest tasuda, herra Wallaston?" küsis ta taja.

"Tänust ei wõi juttugi olla," tähendasin ma naerata-des, "jest meie oleme lepinglased ja wõitleme ühise waenlase wastu. Lootuse järelle ei tarwitse teie kawatä ära jääda, ja kui jälle Londonis olete, annate seda mulle teada."

"Sellepeale wõite kindel olla," wastas tema soojalt.

"Aga nüüd määrame oma lahinguplaani homseks kindlaks," ütlesin ma. "Laste oma käsipakid hommikul waga wakkali wiia ja andke sedel minu kätte. Makske enne oma hotelli arwe ära ja olge walmis juht sel filmapilgul hotellist lahutama, kui mina siia jõuan. Wanda käsitastu hoidke wähest oma käes. Ja nüüd — head ööd ja pead püsti, lady Willoughby! Ma usun kindlaste, et kord kõi weel hästi löpneb!"

Ta surus südamlikult minu kätt ja wastas:

"Teie olete nii hea ja lahke! Oh, kudas mulle sõpra tarwis oli! Head ööd, herra Wallaston, — jälle nägemiseni!"

Wõni filmapilt hiljem seisin ma jälle Londoni tänawamõllus, aga — see ei olnud enam sama mees, kes weidi aja eest hotelli läinud. Ei. Ma olin nagu ümber muudetud ja teadsin, et nüüd päewad ja ööd ainult Olga armsa näw peale pidin mõtlema. Oli, mis oli, aga iga hädaohu eest töötasin ma teda kaitsta ja hoida kui filmatera. Jah, see oli tulnud nagu wälk selgest taewast, nagu see igaihele warem wõi hiljem juhtub — mina olin Olga Willoughbyd äkitselt palawaste armastama hakanud.

(Järgneb.)

Kuulipilduja tegewuses.

Rahewõitlus Kadriorus.

Johannes Üksi uudisjutt.

I.

"Aga, pagana pihta, ta ei lähe ikka nii, nagu ta peaks minema. No, kuule Laertis, sina, ja Daani rüütlisõw ilu ja uhtus, ei taha ikka weel dietiwehelda. Pea, sõber! Peale kolmandat tuuri tormad ja Hamleti kallale ja torwad talle äkitselt kätte. Siis tungib Hamlet peale... Keerlemine... wäitene nõrkatus ja möögdad tõusewad püstloodi. Siis lajeb sina oma käe lödwaiks, et Hamlet kerge waewaga ju mööga maha wõiks paisjata. Ja see on kõi. Mis peale selle tuleb — möödade wahetus ja muu — see juba läheb. Aga waat, juht see esimene oja ei taha sul õnnestada. See peab nii kiireste ja osawaste minema, et ta pealwaatajale loomutruu paistab. Katsju weel kord..."

Üheltabane, priiske, prillidega näitejuht, kes kuningalossi sifemust kujutawa näitelawa tagaseina wastu najatawal kõrgel troonil istus, näitas käega, et wehklemine uueste algama peaks.

Kuid "Laertis" — noor mustajuukseline näitleja lasi rapiiri hoidwa käe wäsinult langeda.

"Sumala eest, ma ei jaks enam!" ütles ta hingelbades. "Tont teab, miks ta täna hästi ei lähe — eila tegin seda ju iluste. Aga homme, etendusel — wehklema ma hästi, Sumala eest — kuninglikult. Mis ja arwab, Theo, lõp-tame selakorraks..."

Wastuwehkleja, Hamleti oja etendaja, noor, sumpatlit, lainejuukseline esimene armastaja, kes niisama, kui ta feltismeeski, sügarwaste hingeldas, nõlutas nõusolles peaga.

"Aga tuline wõtku!" kõlas nüüd kuningarvoniit juba kannatamatult. "Kudas ja siis etendusel hästi tahad teha, kui ja seda weel selgetski pole õppinud. Armas sõber, see ei lähe ju. Mina ei saa aru — meie tahame uut teatrit juurewiiksilist sisse õnnistada, aga ei wiitsi jels tarwilikult waewa näha. Ma palun — weel kord!"

"Laertis" tahtis midagi wasta ütelda, kuid enne kostis alt faalst waewases eestikeeles:

"Wabandust! Kas mina ei woima üks sonake ütlemata?"

Näitelawal olejad pöörasid end faali poole. Sealt ronis ajutiseks näitelawa ääre wastu najatatud treppi mööda pikk, toredas riides noormees üles, kel korporandi wärwi-müts uhtelt teise kõrwa peal ja lühitene koerapiits käes.

Näitelawale jõudes tegi ta kerge kumarduse ja eistles:

"Heinrich von Edelhaus! Teie kunsti — suur austama!"

Näitlejad kumardasid.

"Verzeihen Sie, ich kann nicht so gut Estnisch!" wabandas korporant jaksakeeli ja jattas sešjamas teeles:

"Minu elututes on mul wehklemisega palju tegemist olnud ja ma olets sellele nooremehle weidi abiks. Wabandage... Kui te lubaksite?"

"Olge lahke... Tänan!" ütles näitejuht, ennaft palumata wahellegamise läbi oma juhataja ametise wahje hawatud tundes, kuid siiski wõõra ettepanekust huwitatult.

"All right," hüüdis korporant ingliskeeli, kääris warukat üles ja wõttis "Laertise" käest rapiiri.

"Samlet" sirutas oma mõõga välja ja juba järgmisel filmapilgul puutusid mõõgaterad kõliseses totku.

Ja täsi! Näitejuhust kirjeldatud sseen läks korporandi käes paremine, kui "Laertis" seda tegi. Näha oli, et niihästi "Samlet" kui ka korporant mõõgaga väga hästi oskasi ümber käia.

"Ee olete tubli wehkleja", ütles "Samlet" lõpul ja tegi korporandile mõõgaga terwituse.

"Slus! Meisterlik!" hüüdis näitejuht, troonilt alla tulles ja korporandi kätt pigistades. "Weel paar niisugust proovi ja meie mees on targaks koolitatud. Julgen teid paluda!" . . .

"All right!" vastas korporant nõusolles rõõmsalt ja tegi sellejärele saali poole, kust wali käteplagin ja brawootamine kostis, kumarduse. Sealts paistsid poolpimedusest mõne korporandi wärwimütsid ja paari naisterahwa heledad riided.

"Noh, Laertis, sina tõsine rüütel! Ma palun, wõta nüüd oma sõjariist ja päästa Daani rüütlisoo au. Theo, ole nii hea ja luba oma rapiir meie lahtele wõõrale . . . Serrra von Edelhaus . . . kui ma paluda tohin . . . Laertis . . . Laertis! . . . Laertis!"

Hüüetaw ei liigutanud ennast paigast. Ta oli näitelawa ääreläinud ja waatas tungiwalt alla amarusesse — ilhe rooja kleidiga naisterahwa peale. Siis tegi ta äkki kerge kumarduse, seist naisterahwas oli talle pead niitunud — ja pööris end kanna pealt ringi.

"Laertis, ja oled enesele ette wõtnud teiste kannatust proowi peale panna!" kõlas kuningatroonile tagasi istunud näitejuhi pahane hääl.

Laertise nägu kattis tume puna.

"Mis ja tahad?" küttas ta järsult.

"Armas Jumal, wehklema pead ja. Serrra von Edelhaus wõtab waewaks sulle õpetundi anda. Pane tähele! . . . Serrra, tohin ma paluda! . . ."

Korporant wõttis filmapilt walmis olles wehklemise-seisukoha.

"Aga ma ei wehkle enam!" hüüdis Laertis, kelle häälst sügawa tusa wärin kostis.

"E-ee!" tehti kuningatroonil imestanu-wihaselt.

"Ja sellepärast mitte, et ma harjunud ei ole palumata pealkuulajate ees proowi tegema . . . Ja igaltihelst ennast õpetada lasta ei walmista mulle ka mingit lõbu . . . Mül on au lahutada . . ."

Laertis tegi, kätt rinna peale pannes, sügawa kumarduse ja läks rutuliste sammudega näitelawalt ära, piinliku wahetuhtumise lahendamist mahajäänute hooleks jättes.

II.

" . . . See on pöörane, see on . . . kurat teab, mis! Kui sa ennast karjapoistlike moodi ülewal tahad pidada, siis ei pruukinud ja sugugi esimesesse Cesti teatrisse tulla. Misjuguine pilt meie intelligentlikust kaswatuselt! — Me oleme metsmehed! Ruulmata wärk! . . ."

Nende sõnadega lõpetas wihane näitejuht oma pragamise ja läks, uft paukudes kinni tõmmates, näitlejate riietetoast välja.

"No kuule, Sillak, mis pagana tiit see siis oli?" päris hiiglatehaga näitleja Järw, kel teatri näojumestaja ja juutseloitaja habet ajas.

"Räägi, räägi!" ruttasid ka teised toasolejad huwitatult pärima.

Laertis-Sillak kiskus wihaselt peaproowi puhuts selga pandud Daani rüütliriiete haakistid ja nõõpa lahti.

Alki peatas ta oma tegevuses, pööras hiiglatehaga näitleja poole ja jutustas siis asjaloo lühidalt ära.

"Kuule, Lex," lõpetas ta, "sina oled meie kõige wanem seltsimees. Ütle siis, kas ma waleste talitajin. Kõige esmalt ütle, kas wõib keegi mind proowi tegema sundida, kui saali end wargelt palumata pealtwaatajad on poetanud? Ütle Lex!"

Lex'iks hülitud näitleja seebiwahusele näole asus kohtumõistja walju-pidulit ilme.

"Ma pean tunnistama—seda ei wõi keegi nõuda. Enne peab saal seefugustest palumata kallalistest puhkaks roogitud olema."

"Ja siis, Lex, ronib korraga üks neist palumataist pealtwaatajatest, üks kollanok korporant illes, arwab hea's ennast meie üleolewalt esiteleda ja pakub ennast mulle õpetajaks. Ma tahan sellele nooremehel weidi abiks olla, ütles ta, kuradi pihta. Lex, anna otsust, oli mul õigus, kui ma seletasin, et ma niisugustel tingimistel proowi edasi ei tee?"

Hiiglatehaga näitleja lõi käega plakkatades wastu peeglitappi, nii et tal habet ajaw näojumestaja, ehmatanult "toho!" pomiseses, habemenuga hoidwa käe tagasi tõmbas.

"Alfi, tuline pois, seda tegid õieti! Päriss õieti! Muidugi! Niimoodi wõib ju wiimats igauks meid õpetama ronida! Mis sa arwad, Cedi . . ."

Rõhetu loomiker, kes peegli ees oma harwu juukseid silus, nogutas nalsjaka-tõsise näomoonutusega pead.

"Muidugi, muidugi," ütles ta tõendawalt. "Selle manitsuse-jutluse eest, mis Karl jumle praegu tegi, peate ta weel käfile wõtma. Ja Theo peab ka tubli peapesu saama. Oles ma näitelawal olnud, ma oles kindlaste oma tõsise sõna hulla wisanud. Nüüd wõib korporandike muidugi kõneleada, et Cesti teatri näitlejad wehelda ei oska ja korporantide käest selles õppust peawad paluma. Tulise pihta! Aga kes need teised seal all olid?"

"Niisama korporandid ja kaks naisterahwast, kellest üks — minu tuttav oli . . ."

"Lulli, wõi?"

"Muidugi Lulli . . . Ta jookseb nüüd sellesama õpetamishimulise korporandi järele. Ma nägin neid eila õhtul kontsert-aeda kibutawat. Ja illeila olla korporant apteker M-le kiidelnud, et näitlejatele tuwikesi näpsab . . . Mõistate!"

"Ee," tegi loomiker kõrgetooniliselt. "Sinu uemal romanil oli siis õige lühike lõpp . . . Pagana kahju . . . Slus tüdruk on . . . Me arwafime juba kõit, et ta sind tultselt armastama on hakanud . . . Wähemalt nii paistis seft kirjast, mis ta sulle kirjutas . . . Rahju . . ."

"Õitku pörqu . . ." torises Laertis-Sillak wihaselt.

Wana näitleja Lex pööras end ärewalt Sillaku poole.

"Kuule, Alfi, ega sa ometi tüdrukut korporandile ei jätta! Seda sa ei tohi, tulise pihta — ei tohi. Ras seda weel tarwis, et Saksa korporant kitlema wõib hakata, et tema Cesti teatri näitlejalt tüdrukuid ära näpsab. No siis on pagan lahti . . . Seda häbi ei tohi ja meile teha . . . Ets ole täsi, sõbrad . . ."

"Muidugi," wastab loomiker. "Alfi ei tohi Lullit korporandile jätta! . . ."

Sillak mõtles, tujawari näol. Siis tõstis ta äkki pea uhtelt ülles.

"Sõbrad," ütles ta ofustawalt. "Igatahes ei pea teie seda nägema, et ma teile kudagiwiisi häbi teen. Ma annan teile nüüd auffsõna — kui Lulli homme õhtul pallil minu asemel selle Saksa korporandi walib, siis norin ma korporandiga riidu!"

"No siis saame kord tubli pokki näha," tähendas näojumestaja.

"Ei, mõõgawõitlust . . ."

Sillaki wiimane ütetus oli seltsimeestele iilatusjeks ja sünnitas neis heameele-tormi.

"Bravo, Alfi! See on tubli!" hüüti läbisegi.

"Chee!" naeris loomiker heameelega. "Siis waatame, kumb kummagit õieti õpetada wõib. Sa wehkleid ju tulihästi, pagana pihta . . . Minu torkad harilikult esimehe tuuri ajal läbi. Aga mina teigin alles illeila Matksimi juures õhwtiferiga leppide-wehklemisses hullu imet . . ."

Wana näitleja Lex tõusis illes, astus oma taarawal, jookswa-haige sammul Sillaki juure ja patstutas talle raste käega õla peale.

"Mii, mu poeg," ütles ta. "See natuke nalja jah sellele rüütlimõistusele. Näita, et sa tubli Cesti pois oled, sinu werd ei larda!"

Wana näitleja sõnad wõeti ühemeelse kiiduwaldusega wastu.

III.

Estimaa pealinnas ei olnud ammu enam jarnast pidu-päewa nähtud. Esimene uhke ja suur teatrihoone õnnistati siise.

Prantluse väerinnal. Traattõkked.

Misugune elatus, misugune rõõmus pidulikkus sel päeval loogu linnas walitjes?

Ometi kord oli see maja walmis saanud, maja, mille ehitamiseks terve rahwas oma käed oli awanud, tempel, mis Eesti arenenud kultuurast kõigile näitlikku tunnistust pidi andma. Nüüd oli ta walmis ja tema wägewate wõlwide alla loqus terve linna Wene-Eesti haritud seltskond. Minult Balti aadeli peaesitajad puudusid. Nad arwasi enestele alandawaks selle rahwa kultuura-templisse sisse astuda, keda nad 700 aastat oma ees orjana olid harjunud nägema. Aga siiski nähti üht wõi teist Balti wõsu teatrimaja laiade uste ette sõitwat: need ei olnud aga mitte siinwore esimene sort, ega olnud nõnda äraiganud traditsionide läpastusega läbi imbunud. Need olid, eht küll weel ülewalt alla waatajad, siiski walmis Eesti kultuura wäärtuse olemasolu tõeks tunnistama ja selle „paratamatusega“ leppima.

Teatrimaja uhked ruumid olid walitud publikumi tungil täis. Määratu waimustuse- ja rõõmuawaldustega läks mööda awamise- õnnistamine. Hõiskwate kiiduawaldustega wdeti wastu Eesti tähtsamate rahwameeste kõned, õnnest jowastatult kuulati terwituse-õnu igast maanurgast, mitmest rahwusest isikutelt, tõfise truualamsusega lasti riigiisa elada. Ja Wene kõrgemad ametnikud- piduwõbrad, waatasid huwitusega seda intelligentlikku, hõistawat piduwõbraste hulka ja ütlesid imestanult: „Молодые, эстонцы! Общество как и надо быть . . .“

Ohtul tuli näitemäng, kus Eesti näitlejad näitafid, et nad ta peenemaid tunstõudeid wdivad täita ja selle järel pidusõõl, mil puhul palawaid kõnesid peeti, mis oma intelligentlikkuse poolest midagi soowida ei jätanud.

Ja lõppu kroonis pall suurepäraseks kontsertfaalis, mille lohta wenelased ütlesid: „восхитительный!“

* * *

Näitleja Sillat oli õnne tipus. Etenduse teisel wahel ajal oli ta Lulli käest kirjakeese saanud, mis palawat armastuseawaldust sisaldas ja mis järgmiselt lõppes: „Tulge, mu kallim, peale etendust kasino saali — terve õhtu olen täna teie pärast. Teid kirglikult armastaja Lulli.“

Sillat hõiskas ja wana Lex, kellele ta kirja näitas, muutus teda truusõbraliselt ja uhke wditudundega. Ja siis oli Sillat wehklemise stseeni hiilgawalt läbi wiinud, nii hästi, et „Hamlet“ tale pärast kätt andis ja lühikesse „täna“ ütles, mis aga Sillakule rohkem wäärt oli, kui teiste parastine kiitus.

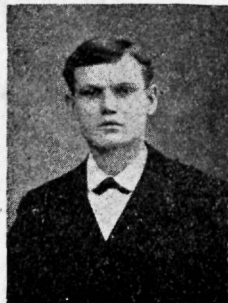
Peale etendust läks Sillat põhjuwa siidamega kasino saali. Ta tundis, et Lulli temale ta mitte ükskõik ei olnud. Kõhe kui teatri õkonomi ilus õde Petrogradist hia sõitnud ja üle teatri maja läwe astunud, jäi Sillaku pilk kauemine tema peale peatama, kui see temale harilikult wiisiks oli. Juba tahtis ta neiuiga tutvust sobida, kui wiimane tale ise kirja saatis, milles ettewaatlikult märgata anti, et Sillat kena pois on, et Lulli tema wastu huwitust tunneb ja temaga tuttawaks saada ihaldab.

Peale selle olid nad Lulliga paar korda koos olnud. Sillat aga ei olnud tale weel armastust awaldada jõudnud, mis nende tulewase wahelorra wõimiliselt pidi kinnitama. Enne oli Salka korporant wahela tulnud. Ja terve efimene pidupäew nähti Lullit Salka korporandiga.

Siis kirjutas Sillat neiuale kirja, lühikesse, kategorilise, kus ta enese ja korporandi wahel walida palus. Ja siis tuli see õnnestaw wastus . . .

Lulli istus ükfinda kasino-saali kõrwaltoas, laua ääres, kus peale tema weel ühtegi inimest ei olnud. Ta oli kestmise kaswuga, priske, ilus neiu. Ta jaledat teha kattis lumiwalge pallikeit, rinna peal oli tal tulipunane roos, mis ta muudu juba õhetawale näole weel terwema jumme andis.

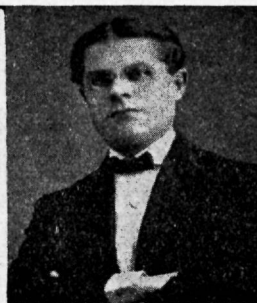
Ta firutas Sillakule mõlemad käed wastu ja lõmbas ta oma kõrwale istuma.

Ruben Saks,
Narvaft.
Seedmata tabunud.

Aleksander Kask,
Rõo m.
Segewas sõjaväes.

Jaan Sumpan,
Tallinnaft.
Noortwa haigemajas.

Aleksander Kütt,
Segewas ratsaväes.

Oskar Saks,
Narvaft.
Segewas sõjaväes.

Anton Reis,
Narvaft.
Segewas sõjaväes.

Karl Lahi,
Tallinnaft.
Segewas sõjaväes.

August Tamman,
S. Jaanift.
Segewas sõjaväes.

Karl Weidemann,
Tõrvaft.
Elektrotehnikeri komandost.

Johannes Wiitmann,
Narvaft.
Segewas sõjaväes.

"Se . . . rumal poiss . . . rumal . . . hea poiss! Kas sedawiisi rõõmustatakse oma sõpru? Niisuguste kirjadega?.."
Sillat surus neiu mõlemad käed oma huulte vastu.

"Neiu Lulli, andke andeks, aga ma arvasin . . ."

"Teie ei pea mitte niimoodi arvama . . . Teie rumal, rumal poiss! Znimesele, kelle vastu ükskõikne oldakse, ei kirjutata mitte niisuguseid kirju, nagu mina teile saatsin. Ah, teie rumal, arusaamatu . . ."

"Lulli, Lullike, andke andeks, ma armastan, jumaldan teid . . . Aga see korporant ja teie lahke olek tema vastu . . ."

Lulli näofolele ilmus pahane ilme.

"See korporant on üks wõimatu inimene! Ma olen tale juba märgata andnud, et ma temast ei hooli, aga ta on kui tatjas kinni. Aga mu sõber . . ."

Lulli pehmendas oma tufast häält.

" . . . Tema ei pea mitte meie õnne segama. Mina armastan ainult teid, ainult teid, mu wahwa kunstnik! . . ."

"Lulli on see tõsi? . . ."

"Muidugi, rumaluke, kas ma siis muidu ju pead silmits? "

Lulli wäite käsi libises paitades üle Sillatu süsimustade, rledate juuste ja sealt alla pale peale.

Üllewoogawas armastuse-tuhinas haaras Sillat selle käe ja surus ta oma huulte vastu. Siis hakkas ta neiu imbert kinni ja surus ta ta huultele palawa suudluse. Selle järele aga lastis ta neiu ruttu lahti, sest saaki tuli salgate rõõmsaid inimesi, kes kõrwallaua äärde asenesid.

"Lähme tantfima," ütles Lulli naeratahes ja sirutas Sillatule käe.

Nad läksid. Ja minnes fosistas Sillat neiuale kõrwa fisse:

"Minu? Ainult minu? "

"Sinu, ainult sinu!" kõlas tase, kui õhulehwitus. — —

Aga lest pallipidu kadus Lulli äkitselt ära; ta oli, ennaft wabandades, wähe wälja läinud ja ei tulnudki enam tagasi. Kui paljn ta Sillat teda ei ostmud, kufagilt ta teda ei leidnud.

Siis tekkis temas korrage pöörane mõte — lahtlus. . . Lulli läks korporandiga, teda ta ütles põlgawat.

Seda see korporant ühtelugu nende juures oli hiilinud, tantfu ajal paar korda Lullile külge müsthanud, ennaft kohe wabandades. Ja siis oli ta Lullile ükskord koguni midagi fosistanudki. Jah, nüüd mäletas Sillat seda selgeste. Ei olnud lahtlust — Lulli pettis, Lulli wedas teda ninapidi — kõigehullemal kombel. Sillatus lees korrage määratu wiha.

"Nüüd esimese kokupuutumise korral otsekohe wastu wahtimist!" tegi ta kindlaste otsufeks.

Ta läks alla puhwetisse, kus ta sõbrad Lex, Cedi ja August leti käres konjakit jõid. Seal ei saanud ta oma tusa teistele weel märgatagi anda, kui ta juure wäike kellneri-poiis ilmus ja tale kirja andis.

Ta rebis kirja lahti ja luges:

"Armsam!

Ma ei wõinud enam selle wastiku korporandiga ühte õhtu fise hingata . . . Ma sõitsin Piritale . . . Seal ootan find restorani aias. Tule kohe järele! Sinu truu Lulli."

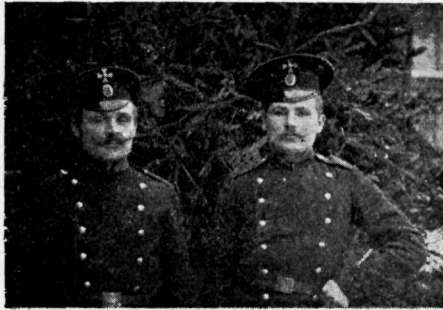
Sillatu süda paisus rõõmuhõisest.

"Sõbrad, ma lähen — paradiisi!" hüüdis ta küsiwalt ta peale waatawatele seltsimeestele.

"Lulli—ee?" kohmas toomiter ootamatufest küsida.

Sillat tegi kawal-jaatawa liigutufe ja läks, ruttu sõprade käpa pigistades, et ülevalt näitlejate toaft oma ülekuube ja kiibarat tuua.

Kuid saatus oli nähtawaste ette wõtnud temaga täna sõgefikku mängida. Trepist üles minnes nägi ta näitela-wale wiitwa ufke juures midagi walgendawat. Ta wõttis selle äkilise aimdufe junnil üles; see oli paberileht, mille

Jaan ja August Mängel, krestii maat.
Segewas sõjaväes.

Hugo Kefama,
Saapsalust.
Segewas sõjaväes.

M. Saar,
Tallinnast.
Wõitewas väes.

Johan Mängel,
Krestii maat. 6. märtsil
1916. sõjaväeljal turnud.

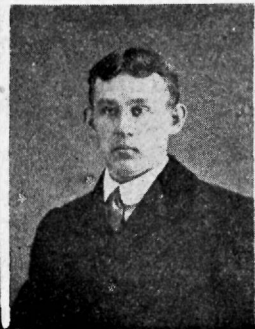
Georg Rast,
Kõo w.
Segewas sõjaväes.

Johannes Klummann,
Kotwerekst.
Segewas sõjaväes.

Hans Utso,
Koolidõpet. Kolgast.
Segewas sõjaväes.

Johannes Lanwald,
Aniast.
Segewas sõjaväes.

Leopold Waldmann,
Kolgast.
Segewas merewäes.

peal Sillakule nii hästi tuntud kena käelirjaga kirjutatud oli:

"Armsam söber!

Mu pea walutab tantsumisest ja ma lähen üles, kolmandale korrale oma tuppä weidi puhkama. Tunni aja pärast arwan enesel jõudu olewat teiega seltsis wälja sõita... See pealetikkuw näitleja wäsitas mu oma pödraste tantfuga ära. Palun teid kusagil minu toa ligidal olla, et ma teid otfsida ei pruugiks. Teie Lulli."

Sillat luges kahwatades ja punastades ja nagu üks hiihlakäpp haaras tal rinnast kinni, seal kohamist ja walulitku paisju sünnitades.

Siis ta päriselt karjus pealetungiwast wihahoost. Ta kiskus kirja tükkidets ja trampis teda jalgega, kui hullumeelne.

Jällegi petetud! Siiski ikka petetud, ninapidi weetud... Pealetikkuw näitleja... pödrane tant... Kurat ja põrgu, seda pidid nad mõlemad, see korporant ja Lulli, tasuma. Ta otfsid nad üles ja siis...

Kuid enam ei jõudnud Sillat mõelda, sest juba jooksis ta läbi korridoride maja teise otja ja sealt treppidest üles sennapoole, kus ta teadis einelauapidaja ruumid olewat. Kõige ülemise korridori otse juure jõudes jäi ta hingeldades peatama.

Ta waatas ettewaatlikult otse wabalt korridori ja kargas siis wihastet üle läwe. Ta oli korporanti näinud, kes parajaste teijeltpoolt ümber korridori nurga oli küüananud.

Sillat jooksis paar sammu edasi ja jäi siis jahmatades seisatama. Ta pill juhtus ühe klaasutse peale ja sealt läbi wälksesse, kenasse tuppä, mida elektri-lambike ämara walgu fega täitis. Uga seal toas, pehmel sohwal, lamas üks nais-terahwas. Tal oli pill walge kleit seljas. Naisterahwas oli ühe kae üle filme pannud, nii et ainult õrn lõug näha

oli; mustad, lahtised paksud juuksed katfid sametiwaiwana ta teist kätt ja kõrget rinda.

Naisterahwas näis sügawaste magawat. Hegi ta rinna tõusmist ja wajumist hingamise juures ei olnud märgata.

Sohwal lamawat kena kogu waadates kadus näitlejast pilguks ajaks teda waldaw wiha, ning ta litjus näo wastu uksele, et ilusast pildist ennast jowastada, rahustada.

Kuid äkki haaras keegi tal toorelt kraest kinni ja lihtas ta otse eest kõrwale. Ta teeras end walgukirusel ümber ja nägi oma ees tulipunase näoga korporanti.

"Mis teie siin wahtima — naiti, teie poifite!" karkis korporant poolsofinal. "Ära kaitma siit!"

"Esimisel kokkupuutumisel otsekohe wastu wahtimist!" tuli Sillakul walgukirusel endine otjus meele ja juba teisel sekundil lendas ta käsi heleda plaksatusega korporandile näkku.

Kiisugune ootamatus riisus korporandilt wäheks ajaks mõtlemise wõimaluse; ta hoidis lüüksaanud kohta, mis weripunaseks läks, kabe käega kinni ja oigas ainult. Siis kargas ta aga Sillakule rindu kinni.

Selle eest peate mulle tasu andma, teie koer!" kähistas ta jaksakeeli.

Sillat lihtas ta kõige jõuga enesest eemale, nii et korporant wastuolewa seinani tuitus. Siis kiskus Sillat oma kinda käest, wistas ta korporandile näkku, ja häälega, millest sügaw wiha kostis, ütles ta jaksakeeli:

"Ma kutjun teid kahewõitlusele!"

Korporant põrnitjes tale sekund aega arusaamatult otja. Siis wõttis ta mahakukkunud kinda üles.

"Rapiiridega?" küsis ta, kuna ta näole wihane wõidurõõm asus.

"Rapiiridega! —" wastas Sillat sunnitud rahuga.

"Ma! Ja millal?..."

„Selsamal ööl . . . Meie sõidame Kadriorgu . . . Seie oma, mina oma sekundantidega . . . Balun kahte walida . . . Nad wõiwad all restoranis minu sekundantidega läbi rääkida. Pooltunni pärast oleme meie platsis — Ruskalka ausamba juures . . .“

See, mida Sillaš kõneles, plaanis ta peas walgutiirufel walmis.

„Hea!“ kõhistas korporant illekeewas wihas. „Ma wõtan teie kutsse wastu . . . Ma alandan ennast . . . Seie koeraweri peab woolama!“

Lähemal filmapilgul oli ta juba hiiglahüpetega trepist alla laranud.

IV.

Pooltundi pärast kahewõitluse kutsset wurasid walgustatud teatri eest kaks automobili Kadrioru poole. Esimeses istus Sillaš oma seltsimeeste Leg'i ja Sediga, teises korporant von Edelhaus oma kahe seltsimehega.

Edelhausi seltsimehed püüdsid teda igal tingimisel kahewõitlusest tagasi hoida, jeda temale alandawaks pidades näitlejaga wõidelda. Kuid korporandi wiha ja iha kättemaksmise järel oli nõnda suur, et ta ennast oma otjusest kõigutaba ei lastnud. Ta pale õõgus kõrwalopust, mis teda iga filmapill hambaid kiristama sundis. Kuid seespidi tundis ta siiski suurt rahuldust; ta teadis, et ta näitlejast wehlemises üle oli, ta teadis, et ta teda wõis weristada, weristada niipalju, kui süda ihtab. Tappa ta ei tahtnud, sest see oleks jumitõõle wiinud, aga weristada, selle koera werd woolata lasta, hästi! Hea, kuidas see saab maitsema, teda wiimaks wankumas ja luttumas näha, wõimetus wihas siputamas. Ja siis tuleb ta otsekohe tagasi — selle ihalbatama tüdruku juurde ja siis maitseb tal wõiduhind poole magufam.

„Mitte kui aumehega ei lähe ma temaga wõitlema, waid kui koeraga . . .“ ütles ta rahustades oma seltsimeestele.

Sillaš istus oma sõprade wahel liikumata, pealtnäha rahulik, külm, ja sõbrad imestasid teda ja tundsid ta wastu sel filmapilgul suurt aukartust. Kuid Sillaš ei olnud aga tööpoolest sugugi nii rahulik. Wiha tees ta sees weel määratul wiisil ja sinna hulla segas end lõpuks üks teine tundmus — rahutus, nagu kartus. Ei, mitte kartus, sellest ta sai aru, aga siiski, midagi kipitas; see „midagi“ oli teadmine, et ta liialt saab, et ta tormiit oma weristamisele wastu läheb. Ta teadis, et ta korporandile wehlemise-õsawuses ligi ei saa. Ja see teadmine rõõhus teda. Wähe rahustas teda aga wastuteadmine, et korporant temast jõu poolest nõrgem on; jeda oli ta endisest rüselimisest ära tunnud.

Ta meel muutus jälle kindlamaks ja ta wiiskas oma waitiwatele sõpradele paar naljasõna, mis nii sundimata kuulbusid, et sõbrad rohkem heameele pärast tema kindla meele, kui nalja enese üle, waljuste ja rõõmsalt naersid.

Oli ilus augusti-hommik.

Kui nad Kadriorgu jõudsid, palistas juba hele koiduwiir hommikutawaest ja mere poolt puhus lahe tuul, sõitjate al-hoolist ja palawusest õhetawaid päid jahutades.

Ruskalka mälestusjamba lähedal tulid nad automobiilidelt maha. Sekundandid terwitafid üksteist külmalt kumardades ja hakkafid tasafe häälega kahewõitluse tingimisi harutama.

Otsustati rapiiridel wõidelda ja wõitlus ei pidanud mitte üle 14 tuuri kestma.

Merepuistee kollasel liiwapinnal, tee poolt paksude pöõsaste läbi warjatud platfisele walifid nad wõitlusekohaks.

Näitleja Järw wõttis juhtimise oma hooleks. Ta tegi jeda tema wanuse kohta haruldase kerguse ja tulifusega, ta ümargusest, heafüdamelisest näost paistis warjamata ärewus. Aga ta sõnad olid kindlad ja ta toon olukohaselt tähtis. Ta mõõdis wõitlusekoha, juhatas wõitlejatele nende seisukohad ja lohes surutud, kuid pühaliku häälega kahewõitluse reeglid ette. Wana Leg oli kahewõitluses asjatundja, sest ta oli oma eluajal näitelawal kümneid kordi küll kahewõitleja ise, küll sekundant olnud. Ja reeglid tundis ta ülihästi.

Wõitlejad wiiskasid tuued seljast ja afusid oma kohtadele.

Siis lastis Järw korporandi sekundantisi mõõgad wälkida, mida ta terwe tofina kaasa oli toonud.

Kui parajad, ihhepikkused mõõgad walitud, astus wana näitleja wõitlusele walmis olewate noortemeeste juure ja ütles sügawa, piduliku häälega:

„Eme, kui te wõitlusesse astute, mis, wõib olla, ihe teist siiafamasfe rasteste haawatuna maha jätab, panen ma teile ette ilma werewalamata ära leppida. Wast olete wastamisi ühewõrra süüblased, siis wabandage üksteise ees, andke üksteisele lepitufets kätt ja meie sõidame sõpradena linna tagasi!“

„Jäta, Legi!“ ütles Sillaš, tõrjuwalt käega heites, kuna ta häälest nüüd selgeste siemine ärewus kostis.

„Urge ennast asjata waewake, aus wanaherra,“ ütles korporant pilgelifult. „Leppimisest ei wõi juttugi olla ja kui minu wastane peaks koera moodi saba jalge wahel tõmbama ja ära joaksma, siis kõdistan ma teda ilma armuta selja tagant. Wadrilastmine pole weel ühelegi kutsule kahju teinud!“

„Anna mõõk!“ kõhistas Sillaš, talle nägu punafets kui weretiitl läks.

Sõnalausumata ulatas Järw tale ja korporandile mõõgad; siis leadis ta mõõgad otfapidi üksteise peale ja hüüdis, kuna ta hääli kurgu pitfifulel karihewalt ja halebalt kostis:

„Lähelepanna!“

Ta tõstis tasturätiku õhku ja jäi kõrgele tõstetud käega liikumata silisma.

Wastafed wotafid märguandmift hinge pidades.

„Algada!“

See kostis wana näitleja hiiglarinnast kui aurumafina tugew ähtimine, ta üks käsi lasi mõõgad lahti, kuna teine rätifuga walgutiirufel maha wajus, terwe ta teha langes selle peale nagu kõssi.

Mõõgad puutusid heleda kõlinaga kokku.

Imelik oli kuulda jeda terawat terafe kõlinat puhtas hommikuõhus. Lühikesed, järjud, tinifewad hoobid wahel-dafid tihedalt. Oli, nagu oleks kufagil imelikult wilatid lufifatud. Terwe loodus, tuul ja ifegi senini pöõsfas unifelt firtfufw linnuke näifid nagu hinge kinni pidades neid wõitlusehääli kuulama jääwat.

„Hea!“

See kõlas nagu oigamine, aga siiski mõjuwalt küllalt, et mõõgad alla waofid.

Wana näitleja tormas wõitlejate juure, kuna ta suurte filmadega Sillašu rinna peale waatas, kufi lõhife järgi alt weri nähtawale ilmus.

„Ära sega!“ hüüdis Sillaš, talle filmad peas hullumeelselt keerlesid, kähifedes.

„Aga sa oled ju haamatud!“

„Sihi krimustus! Ära sega, ära sega!“

„See!“ kõlas korporandi pilkaw hääli. „Kas te nüüd wast andeks ei palu? Hee! Laske põlwili, eht muidu jääte wast kõrwadest ilma!“

„Ät!“ karjus Sillaš.

Järw taganes ja wastaste mõõgad puutusid uueste kokku. Kuid nüüd siindis midagi ootamatut: korporandi mõõk tegi äkft õhus tiiru ja luttus kõlifedes kümme sammu wõitluseplatfist eemale kiwide peale. Järgmifel filmapilgul narmeldas juba korporandi parem kõrw ja sealt titkus weri forinal wälja.

Mis siis tuli, see siindis kõif paari filmapilgu jooksul. Korporandi sekundandid tormafid wihtafifaga Sillašu kallale ja tõmbafid ta pitaki. Üks neift kiskus ta käest mõõga ja jeadis otfa ta rinna wastu.

„Balu armu koer, eht sa sured!“

Kuid nüüd kostis hääli, mis nii põrutaw-meeleheitlik, nii karjuw-metfif ja wihtane oli, et kõif jahmatafid.

Ja siis oli näha, kuidas wana hiiglane mõlemad korporandid teine teife käe otfa wõttis ja neid kui takufoonlaid tuulutas.

„Seie kelmid . . . Seie rüütlfifoo jätifed . . . Seie narakad aumehed! Siniwerega kelmid. Uppuge, kurradid, uppuge!“

Järgmifel filmapilgul tiris ta korporandid kaldale ja luttas nad merde, kus madal wesi, aga sügaw pori oli.

Meri.

Määratu suurusega läigib mu ees
 Ihus meri.
 Lauselt kiikuvate lainete sees,
 Ujub lajaka kari.

Ometi viimats jõudsin su kaldale,
 Troosti ja rahu saan sinult nüüd endale.
 Oh, kui mõnus su liiva peal pikutada,
 Väsimust puhata, õnnestki unistada,
 Meri, mu mineviku kaunim mälestus!
 Meri, mu tuleviku aadete kujutus!

Kui meelitawalt mulle ja vastu nüüd särab,
 Muremõtted rinnast ära kõit ajab.
 Nagu naeratad mulle ja meelitad mind,
 Meri — ah, kuidas ma armastan sind!

Aga ka tormiga armas mul oled;
 Kui sa mäsjad, möllad ja pured.
 Siis nagu tormist ma leiatsin rahu
 Tundmustele, mis rinda ei mahu.

Torma meri, purusta, murra!
 Lõhu kaljuid, tõtteid ja kõiti, mis sul ees.
 Mata kõit hädad ja wiletsused oma alla,
 Znimesed, sõjad ja surm ka seal sees.
 Pühi kõit ära, mis kaduwust nõuab,
 Järel jäta see, kes kindlaste jõuab
 Tulewiku kõrgete aadete raale,
 Waimliste huwide, tegude maale! —

Ma armastan mühawat, mäsjawat merd
 Ning lainete lausumist wahul.
 See rahustab korrats mu kuuima werd
 Ja walutaw süda jääb rahul! —

Aleks. Timm.

Экзавэля 15—5—1916.

Дѣйств. армія 110 артилл. дивизіонъ 2 батарея

Wene sõjawäe edasitungimine kewadel Wäike-Aasias.

„Haa! Rabelege nüüd, rabelege! Aga kus on kolmas?
 Siiafamasse!“

Wana näitleja tormas oma jookswat pödwatel jalgel
 imekiireste kahewõttele korporandi poole, kes kõike seda
 wälgusarnase kiirusega järgnewat sündmust juhmiti ja wahete-
 wahel oigades pealt oli waadanud.

Järgnewat hiiglast nähes pillas ta taskurätiku, millega
 werd tilkuwat kõrwa kinni hoidis, maha ja pistis koleda
 appihüüde-kisaga plehku. Selsamal ajal ronisid ka ta kaks
 felttimeest, mudast nõrgudes, kaldale, ja wantisid tulise ki-
 rusega tale järgi.

Ja siis oli näha, kuidas nad oma autosse ronisid, mis
 Nussalka mälestusjamba lähedal tee peal seisima oli jäänud,
 ning paari filmapilgu pärast wuras juba auto minema, finist
 juitju järgi jättes.

Wana näitleja aga kumardas maaslamawa minestanud
 felttimehe üle, kelle pead teine felttimees oma süles hoidis
 ja sojistas pifarfilmil:

„Mu wahwa pois! Mu wahwa sõber!“ . . .

V.

Kui Sillat uimastusest toibus, nägi ta, et ta kusagil
 pehmel sohwal lamas; ta rind oli walge sidemega kinni seo-

tud. Ta ei tunnud mingit walu ja ilma suurema waewata
 ajas ta enese istukile. Siis märkas ta oma lähedal kaht
 sõpra ja weel ühte pilka, prillidega meest.

„Kus ma olen?“ päris Sillat imestanult ümber waa-
 dates.

„Pirita restoranis,“ ruttas Ler tale seletama. „Meie
 töime su siia, sest teadsime, et siinjasamas lähedal doktor J.
 elab. Doktoriherra oligi ka lohe nii lahke ja tuli sind waa-
 tama. Tema käest wõid sa oma haawa kohta seletust saada!“

Sillatu pilk pöördus kiiswalt arsti poole.

„Sühine asi! Wäike kriimustus! Pikk on, waat selle-
 päraft ka niipalju werd . . . Selle haawaga wõite homme
 takistamata mängida, kui te täna iluste rahul olete! Näge-
 miseni, mu herrad . . . Teie sõbra seisuford ei ole kartust
 äratav . . .“

Doktor pööras ufte poole.

„Aga waitige, armas doktor!“ sojistas wana näitleja,
 arsti ufteni saates.

„Wõite loota!“ wastati naeratades ja doktor läks, sõb-
 ralikul näitleja kätt surudes.

Siis pilgutatas wana näitleja oma felttimehele filmi ja
 nad läksid, oma haawatud sõbra suurets imestuseks, kiireste
 wälja.

Kuid lohe sai ta weel rohkem illatatud.

Tallinna neiu.

"Ja see noormees saatis sind siis öösel linna?"

"Jah, Viritalt kuni koju."

"Ja teie olite togu tee tahetegi?"

"Ja muidngi."

"Aha!"

"Ara ahaata midagi. Ta suudles ainult ühekorra minu kätt."

"Ah ja taewas, wõi siis niisuguseid wiisakuseta noorimehi on meil veel Tallinnas!" — II.

Ufse wahete ilmuse walges pallikleidis, punane roos rinnal peal, kera neiu, kelle filmist kartus ja armastus ühtlasi wälja paistisid.

"Lulli!" hüüdis Sillat, erutatult üles tõustes.

"Pst!" tegi neiu, sõrme suu peale pannes, ja surus ta sohwa peale pitkali. Siis põlwitas ta sohwa äärde ja sofstas kirglikelt:

"Minu kallid, minu armas, minu wahwa, rumal pois. . . Rumal, rumal pois!"

Sillat waatas ta peale ja siis tulid talle kõik wiimased juhtumised meelde. Ütle mata kibedus täitis korraga ta hinge.

"Mine ära, Lulli, mine korporandi juure, keda ja oma toas ootaksid. Lulli, ja petsid mind. . . . Sa kirjutasid mulle kirja, et ma siia tuleks, kuna siis ise tähelepanemata korporandiga wõiksid plaanida. Mine, Lulli. . . . Wõta oma korporant, ta on küll ühe kõrwaga, aga selle kaotas ta sinu pärast!"

"Msi, mu armas, kuula siis mind!" hüüdis neiu poolnuttes, poolnaerdes. "Sa nägid korporanti ülewal minu toa uste juures. Eks? ta näitas sulle minu kirja. . . ."

"Ma leidsin selle kirja. . . ." ütles Sillat tumedalt.

"Ja siis nägid ja toas sohwal rooja riides naisterahwast. . . ."

"Sind. . . . Jah, sind ma nägin. . . ."

"Aga see ei olnud ju mina, mu armas, see oli minu wenna wahast kuu, mille ta omale restorani ülesseadmiseks ostnud. Kas mäletad, mu armas, kuidas wastik korporant ikka meie kannul oli ja siis sofstas ta mulle, et minust sammuigi maha ei jää — igalepoole ligi tuleb, kuhu ma aga lähen. . . . No, ja siis tulid ma mõtte peale teda nina-pidi wadada. Ma ehtisin wahakuju oma riietega, seadisin ta niisugusesse olekusse, et ta päris minu moodi paistis olewat. . . . Siis kirjutasin korporandile ja sinule kirjad ja sõitsin otsekohe siia ja ootasin ja ootasin sind siin. . . . Aga sina, rumaluke, lähed tahewõitlusele ja saad suure haawa rindu. . . . Mu rumal, armas, rumal pois!"

Sillat oli neiu kõnet suure põnewusega kuulanud. Wiimaste sõnade juures tõmbas ta neiu oma haawatud rinnal wastu ja sofstas:

"Mina igawene tola, kes ma olen. Lulli, wõid sa mulle andeks anda. . . . Anna andeks selle haawa pärast. . . . Lullikene, ma ju armastan sind. . . ."

"Msi, mu armas pois! Mis on mul sulle andeks anda? Ma olen õnnelik, et sa terve oled!"

Neiu hakkas näitlejal ümber kaela kinni ja tahtis teda suudlustega lämmatada.

Nad maitsefid waitides iksteise meeldiwat ligiolemist.

"Waene korporant," ütles Sillat wahete aja pärast tehtud haledufega. "Poolet kõrwast jäi ilma ja ihaldatud neiu teise kaenlas. . . . Do!.. ." Mõlemad armastajad harkasid lõbusalt naerma.

Seal, kus ainult sõjariistadel hääleõigus on.

Wootele Mesikäpp.

XLIV.

Meie praegusel liinil on W. järwe ümbrus maaliliselt küttestaw. Ma mäletan minewal sügisel, kui ma siit läbi läksin, kuidas ma sellest kohast waimustatud olin. — Järwe kaldal walgendab lai liiwane lagendik kaugusesse, kuna ta eemal tumedalt mustendawa metsa, kes taewaga ühinema näib, rüppe kaob. Keset seda liiwast lagendikku lootleb wäike ojak. Siis oli järwepind hõbesele ja heledate päikesekiirte kätte jäetud ta kui kristall, kuna järwe põhjast waastukajana teine taewas peegeldes.

Selle lagendiku pahempoolisel serwal tekkis mägestik terawtipuliselt üles. Monumentalsed riinad, kui phantastilised piramidid ning — nende tippudel losj. Muinaslooline, küttestaw. . . . Järwes wõis kalju si näha kui saarestikka. Paralleeljoones lossist Ikonapool oli ümariku turjaga kalju näha, mida lained uhtusiwad, kuid ta seifis kindlast, kui pilkaks ta lainete püüdu teda paigalt nihutada.

Weel kaugemal, sinatal laine liinil, oli teiji kalju si näha, kes uudishimulikult oma pruuniid harjasi weepinnalt wälja pistisid. — Kui pilku paremalpool filmaringil kaugemale lastin rännata, paistis sealt haljas, awar, roheline, tasefekt lahe aas silma. Ja kaugemal — palistas seda aasa jällegi sinaw, taewaga ühtesulaw mets.

Mais nagu esitaks loodus siin ennast kogu oma suurus ja jõus, oma wärstuses ja toreduses. . . . Ning jällegi kaldus minu pilk selle looduseilu krooni, lossi, peale, mis seal mäe osas seifis. Ta küttestas mind ja äratas minus põnewat uudishimu.

Ma mäletan, kui ma poisikesena raamatuid wõõrasteft maadest lugemin, kuis minust magus iha läbi — kõiki neid kohtasi näha. — See imelik mõnujus, mis mind poisikesena täitis, wõttis minus ihearanis nüüd wõdimust. Ma olin, nagu kinni naelutatud selle koha peal, kus ma seifin. Olin erutatud ning unustasin oma siit läbimineku otstarbe. — Kui aga kaugemalt suurükimürin kuuludus, ärkasin ma. . . .

Siiski wõttis minus uudishimu wõimust ja — et mul aega oli, läksin ma seda lossi waatama, mis oma ehitustega seal mäeküljel, üks kõrgemal kui teine, seifis. Mäetipul oli aga loss, keda ümbristewa hambulise aiaga. Maduliselt keerulisena wäänles see lossi eraldaw müür mäendilwal. Lemas ei puudunud ei nurgakeljed, ei ka ajahammast puratud augused. Siin ja seal oliwad platsikesed, wahitornitejed, ja iga käänu peal ülespoole awaneb filmade ees weel awaram horisont.

Smestades filmitsefin ma seda wanaaegist ehitust. Tahtmata tuli mulle Tallinn meelde, kus ma Olewiste kiriku torni ronisin ja sealt ümbrust filmitsefin wõi Toompea mäealustes loobastes kolasin. Siin, jeda wanaaegist ehitust waadeldes, mõltsiwad mõttes mitmedki üleelamised. . . .

Ma astusin lahe torni wahelisi suurepäralisi treppi mööda ikka kõrgemale ja kõrgemale ning jõudsin lõppude lõpuks "wahijaali," kus mõned Poola külalised istusiwad ja naerdes millegi üle elawalt wadistawad. Mind nähes jäiwad nad korraga wait ja ei pannud nagu minu

«dzyg dobry» soovimist tähelegi. Nähtavaste oli neile minu ilmumine siin kohas täieste ootamata.

Nüüd astusin ma saalist saali, duelt duela, võistlusalustelt võistlusalustele. Minu nagu pooljoobnu üllatusest, piirita imestanud kõigest sellest, mis ma siin nägin. Mind kütkestasivad need massiivsed kolonnid, need ülivõimsad sambad, mis ülemist saali kandisivad. Mind kütkestas see grandiosiline Lesjaegne arhitekturi-kunst.

Siit astusin ma endistesse päris lossiruumidesse, mis viist wanal ajal klooster oli olnud. Siin wõdis näha, kuifugune wägew loss see wanal ajal oli olnud. Ta näis kui ähwardawat ümbrust oma maaliliste laskeaukude ja hiiglatiividega, mis mäendwatul laelafuktuuralt näisivad rippumat.

Nüüd on see maatoht lumewaiba all. Lossi fakslaste käes, kes siin wiist strategialises mõttes selle wanaaegse ilu kallal wägistamisega ette on wõtnud. Kurb tundmus asub rinda, kui kõige selle häwituse peale mõtled, mis sõda wanaaegsete ehituste kallal teeb.

Kaewikud on siin kaewikule üsna lähedal. Diastraataedade wahel wast üheltsakümmend tuni sada sammu. Näeme ühtteist lund kaewikutest wälja loopimat. — See on: näeme wäljaloobitawat lund, mitte istkuid, kuuleme üksteise kõnekõminat, lauluhääli ja hüüdeid.

See ilus wanaaegne loss on aga meile nüüd pinnalt filmas. Seal asub fakslaste wahjal, kes meie kaewikuid sealt kui peopealt näeb ning meid kaewikute kohendamisel takistab. Päewal on igafugune liikumine päris wõimata ja, linnulennult waadates, elu meie kaewikutes kui furnud. Kui mõni wast usaldab ennast näidata, on tohje kuulid tema ümber wingumas. Kui mõnigi on oma ettewaatamatust haawata saamisega kahetsenud.

Suurtükilulega suutime ainult osa ehitusest purustada. Waremete wahel püüis aga waenlane edasi ning naeris kõige meie püüete üle, mis meie tema warjupaiga rikkumise kallal ette wõtsime.

19. weebuaril anti meile ja ühele roodule käst waenlast sealt jäänud minema kihutada ja seda lossi häwitada. Korraldus oli sarnane, et meie, maakuulajad, waenlaste seljataha pidime hiilima ja taganeajete nendel läbilõikama oma ahelaga. Olime meie sellega hakkama saanud, pidime meie pealetungiwale roodule pealetungimiseks märku andma.

Et waenlaste tähepanekut kõrwale juhtida, algasivad kaewikutesse jääwad roodud ja kuulipildujate komando lööfapilli mängima ning laulma.

Meie pealetungimine marutuisuse ilmaga õnnestas hästi. Waenlane ei märganud meid ning peagi lendas raketid õhku. Kõrge walgustas waenlane meie seljataga ümbrust, kuna lossis kummed raketid õhku tõusivad. Lumetuisust oli aga niivõrd pakks, et sellest walgustusest pea mingifugust kasu ei olnud. Tuule wingumine ei lastnud ka meie meeste sammugi nende kõrwale tõsta.

Peagi kuulidus lossis meie wõimas „hurraa“. Kuulidus püüdis pragida ja paljude käsi graanatide lõhkemine. Kuulidus algusel waenlaste kuulipildujate tihkumine, kuid see waitis peagi.

Kui meie lossi jõudime, oli siin juba töö lõpul. Üle saja waenlaste, mõned palja jalga, magamast tõusnud, seisid alumises saalis wangidena. Siin ja seal oli furnutehasti näha. Sanitarid olid kiire tegewuses haawade sidumise, kusjuures wahet ei oma ega waenlaste wahel ei tehtud.

Saadeti wangid teele meie kaewikute poole, korjati püüsi, padrunid, käsi graanatid, mida waenlastel siin õige palju tagawaraks oli. Seisid wedasid jälle kuulipildujaid wälja. Rohke oli sõjasaak ja suur meie wäike wõit.

Peagi ilmufid meie sapõrid kohale, kelledele käst oli antud lossi lõpukult maapinnalt pühkida . . .

Hommiku kell wiie ajal, kui meie juba staabi juures teed jõime ja warajast hommikueinet wõtsime, kuulidufid hiiglahuga plahwatused . . .

Jesugune kahjutumne ja nagu tihjus asus rinda, kui selle ajaloolise toreda ehituse peale mõtlesin, kus niipalju waatamisväärikust ja kunstilist leidus, mis nüüd rufubena õhku lendas. Kõige ei tulnud mul und filma ja kurtus kui patifses midagi . . .

Ei ole karta.

„Ole ettewaatlik, Paul! Minu mees on armukade nagu „Dhello“; ta tapab su ära.“
„Ei ole karta, — ma olen tale üle tuhande rubla wõlga.“
— II.

XLV.

Uues asukohas. Sõjawangid. Ringitused. Jälle teel tuleliinile. Walus lahumine seltsimehest.

21. weebuaril. Täna õppel lahufime sellest liinilt ja asufime teele, lähemale sellele liinile, kus meie enne jõulid seisime. Hommikupoole õõd sammufime tuntud „S.“ alawist läbi. Kui suur oli aga minu imestus, kui ma leidfin, et siia kitsaropaline raudtee, tramwai R. jaamast, oli ehitatud. Sellel on kerge hobustega kõitjugu kraami wõdada. Kui mõõdalainud aasta nowembril kodu kaima sõitfin, ei olnud sellest aimugi.

Wiimati, hommiku kella kuue ajal, asufime „N. N.“ külast, kus meie korpus staab asub, umbes wiis wersta pahemalepoole, „S.“ külla lähedale, J. polgu poolt kaewatud muldõnnidesse, mis ilusa männimetsa all olid. Diwisjoni staab asus lähedal olewasse „N. N.“ mõisa. Siin puhkame weidi kõfiste siindumuste eel.

Puutufin siin wangilangenud fakslastega kokku ja kuulfin nendelt, mida ta siin ja seal ajalehete katked kinnitawad, et nende elu juba tõeste kitsad ja rahwas rahu iktab ja segadused, käärimine ning rahulolematuus Saksamaal kaimas on ning itka rohkem ja rohkem laieneb. — Kui meil mõned linnad ja maakohad tarbeainete puuduse ja elutaliduse all kannatawad, siis on selles eestkätt süüdi

organiseerimatus, raudteewõrgu puudus ja siidametunnistuse ka puudused. Saksamaal, kus raudteedewõrk tihje ja jõudude organiseeritud olef eestujulil on, tunnistab puudus juba jõulangemist.

Wangid jutustasivad, et neile praegufel ajal 1/3 naela liha, meie kaalu järele arwates, päewa-õõ kohta mehe peale toorelt arwatakse. Leib, mida 1 1/4 naela mehe peale kahekümmeneljatunnilise päewa kohta antakse, on mõru, tuim ning ühes sellega lääge pureda ja seisab Zumal ife teab mis segust koos. Isegi tema wälkimus on kahtlane. Saksaf soldatid on tuju langenuid. Teada ei kütkesta enam ülemuse petlikud lubadused. Ta on kõige wastu tuimaks ja ükskõifseks ning hoolimataks muutunud.

Kui meie mõõdaminnes Leder-Birchhahniga küfifime ühelt wangilangenud Saksaf ohwitserilt, kes ennast mitte kui ennem — uhje preislafena ülewal ei pidanud:

Need, kelle nifu õitseb.

Podretsi, pealinna poole sõites, endamisi: „Sga kuu teenin oma 30–40 tuhat, kui sõda veel kolm kuud kestab, siis olen miljonär!“

„Kudas teil toit on?“ siis tähendas ta pead raputades, kuna tema hääles hämmas ja nagu tagasihoidud nutt kõlas, kuigi vastus lõbusatooniline oli:

„Räbalaste!“

Meie meeleolu, mis minewasuwiste sündmuste tõttu weidi langes, on nüüd tõusnud. Meie saame aru, et meie hea asja eest võitleme ja seda võitlust senikaua jätkama peame, kuni vihitud wastane täieste wõidetud on. Endine lord ei wõi enam püsima jääda, siis ei ole Euroopa rahu tulewikus kindlustatud. Meie peame wõitu püüdma. Ja see aeg ei wõi enam kaugel olla. Mida warem meie sellele eesmärgile jõuame, seda parem.

29. webruar. Täna anti meile kingitusi. Need olidwad eestlaste ning soomlaste valmistatud ja sellepärast meile, eestlastele, seda armsamad. Saime mõne paari sokkist, jalarantšusi, kindaid ja mõne paari tubakat. Meie komandole tuli kimp sokkist, kuhu peale oli kirjutatud — „Juuli Kaarli tätar Klementi“ — tahju, et aadress juure ei olnud lisatud, oleksime teda kirjateel tänanud. Ka mina sain paari sooje sokkist, mis eest siinkohal tundmata annetajale südamest aitäh ütlen.

Õhtu eeli saime käsu teele asuda. — Lahtustime siit ja asustime ligi sellele kohale, kus meie sügisel septembri- ja oktobrikuudel olime.

1. märts. Ma käisin wersta 17 eemal ja tulin õhtu kell 11 ajal puruwäsinuna tagasi. Meie komando oli juba luuramiskäigule minemiseks walmis — walged rüüd ümber. Teder-Birkhahn ütles mulle:

„Sulle tulid ajalehed ja üks kiri. Need on minu kottis koopas — homme loeme!“

Ma lätsin puhkama. Öösel, kella kolme ajal äratati mind üles, kohutawa lausega:

„Твой землякъ — Тедеръ — убить!“

Und ei tulnud enam silma. Juba wara hommiku olin ma jalul ning täitsin tema wastu oma wiimased seltsimehe kohused. — Pegin ta puhkats ja panin temale puhta pesu selga, misjuguse ümberkäämise osaliseks siin harwa üksikud ohwitserid saavad. Peagi oli haud walmis. Keerastin tema fineli sisse ja riigiusu waimulik pidas liihkise matmiseteenistuse. Olin tema maha matnud, lugesin — üle hulga aja tõsise ristiimeisena — tema hauale põlwili lastes tõsisest südamest „Meie Jsa“ palwe.

Tööstiks wähegi on minule lahtumisehärmas asjaolu, et surm temal piinlik ei olnud. — Kui nad umbes wiiskümme sammuga waenlase kaewikutest eemal olnud ja telefonitraadi leidnud, mis umbes kahelkümne sammuga kauguseni meie poole ulatanud, tõlanud logupauk. Teder surunud kae otjaette, sõnanud: „oh!“ ja langenud surmalt maha. Kui seltsimehed ligi ruttanud, ei ole ta enam hinganud. Kuul oli parema silmatulmu kohalt sisse tunginud ja kulla tagant wälja lennanud. Onnaks ei olnud see mitte lõhew tuul . . . Weel jutustaswad teised, et ta oma surma kui ette

aimanud. Rogu päew läbi kurb olnud. Minuga kokku saada igatsenud — minu tagasihoidetud oodanud ja heameelega luuramiskäigule minna ei ole tahtnud.

K. raudteejaamast 31 wersta eemal „S.“ mõisa lähedal harwa kase ja männa metsa all on wäike furnuaed wärske hauaga, mis kuuseokstega rohelisteks on ilustatud ja suure kuuseokstest ning palulawartest pärjaga loormatud ristil seisab tahwikene:

„* * * jalawäepolgu maakuulaja Ferdinand Birkhahn-Teder. Põline aukodanik. Gestlane. Langes ausas wõitluses öösel wastu 2. märtsil 1916. aastal.“

See oli kõik, mis ma oma lahtunud seltsimehele tema wiimasele puhkusele saatmisel siin kitsastes oludes ja sõjariistademuusika all teha wõisin. Puhka rahus! Armas seltsimees! Olgu sulle wõõras muld terge! . . .

Spetsialistid.

Artadi Awertshenko naljajutule.

„Suure Kirbu“ mõisaomaniku Tšerwjakowi elu möödas täies külluses, rahus ja mõnufates lõbudes.

Mõisnik Tšerwjakow kawatseb juba ammugi waheldust teha oma igakuulistele sõitudele matonnalinna, ning korraldab ka kaugemale Petrogradi sõita, kuid ikka lihtsasti ta aasta-aastalt selle wägitiiki kaugemale.

Kuid nüüd hiljuti korraldas mõisnik Tšerwjakow oma asjad „Suures Kirbus,“ käis kirikus palwetamas ja tulewaste imede ootusel tangenewa südamega sõitis ta pealinna.

Kärast ja pöörasest pealinna elawusest pörutatuna, astus ta wõõrastemajasse, puhkas ja otustas pealelõunat rätsepa juure minna, et omale kuubülikonda tellida. Sai ju Tšerwjakow wäga hästi aru, misjugune wahel „Suure Kirbu“ ja Petrogradi wahel on . . .

Kusagil laial uulitsal leidis ta maja, kus ärisilt rippus: „Rätsep Hassin“, ja ilma kõhklemata astus ta sinna sisse. „Kas teie olete rätsep Hassin?“ küsis Tšerwjakow wiisakalt ja kumardas.

„Ja miks siis mitte?“ wastas Hassin.

„Kas teie mulle mitte kuubülikonda ei õmbleks?“

„Ja miks siis mitte?“ wastas Hassin sellel samal intonatsioonil.

Et sellele wiisakale ja korralikule inimesele meeldida, tähendas mõisnik Tšerwjakow:

„Teie Petrograd on aga õige suur linn!“

„Ja miks siis mitte?“ ütles rätsep ning waatas uhkelt ainalt wälja. „Teil on ülikonda waja; misjugune klass?“ Tšerwjakow ei saanud rätsepast täieste aru, ta mõtles aga weidi ja sõnas:

„Teine klass. Ma sõitsin teie klassis.“

„Mis läheb siin raudteedist korda?“ tähendas Hassin. „Ma käisin, misjuguse klassi ametniku wormiilikonna ma teile pean tegema?“

„Aga mul ei ole mitte wormiilikonda waja! Kust teie sellele arwamisele tulite, et mul wormiilikond waja läheb? Vihne, must, kuubülikond.“

„Sarnasel korral wabandage mind — pean ennast teie ees wabandama, see ei ole mitte minu spetsialiteet.“

Tšerwjakow imestas.

„Aga teie olete ju rätsep!“

„Noh, feda küll, aga mis teha. On olemas ju kindrali ja ministri. Mina olen rätsep. Igalühel oma elukutsel.“

„Aga miks siis teie mulle ülikonda walmistamast tõrgute, kui teie rätsep olete?“

„Teate — on rätsepaid, kes ainult waimulikule seisusele ülikonda walmistawad, kes eraisikutele ülikondaasi teevad, üliõpilastele jne. Mina walmistan ametnikkudele riideid. Igalühel oma spetsialiteet, muidu ei saa läbi.“

„Kelle poole poole pean ma pöörama?“

„Minge Wosnesenski peale Semjonowi juurde . . . Pidage — ka Semjonow ei tee teile kuubülikonda. Tema spetsialiteet on pinsakuilikonnad, smokingid . . .“

„Wõib olla, on veel keegi?“ küsis Tšerwjakow hõheldes.

„On — Robinson,“ tähendas Hasin järelemõeldes. — „Tema on suurepäraline kuubülikonna õmbleja.“

„Noh, nii lähen siis ma tema juure.“

„Robinsoni juure? — ei maffa. Tema õmbleb tore-
dad kuubülikonnad, kuid ainult üliõpilastele. Teie oma ta
teha ei wõta. See ei ole tema spetsialiteet. . . . Wõiks ju
Kurulainenini poole pöörata, kuid tema on suurepäraline pük-
siträtsep. Ja mis on püksid ükfinda? Wabandage minu mär-
kust — kuid püksitega ükfinda seltskonnas läbi ei saa.“

Kurwalt jättis Tšerwjakow rätsepaga jumalaga, kelle
spetsialiteet ametnikkude ülikondade õmblemine on, ja lahkus.

* * *

Tänawal pööras keegi tundmata meesterahwas, kes pu-
nast shalli kaelas kandis, tema poole ja küsis:

„Tõhin küsida, mis kell on?“

„Seameelega!“ sõnas mõisnik Tšerwjakow wiisakalt.

„Kuidas see tuleb, et sarnases määratus linnas, nagu teie
omo, teie kellaaega ei tea! See on lihtsalt. . . .“

Tšerwjakow wõttis oma paksu hõbeuuri taskust välja.
Tundmata haarcas uuri oma kätte, rebis keti katti ja põ-
genes.

„Miks teie minu uuri ära wõtsite?“ kriiskas Tšerwja-
kow, „andke siia! Mul on omal uuri waja.“

Ta ruttas wargale järele, kuid wõis peagi ära ja, nähes,
et linnawaht lähedal tunni peal seisab, pööras ta tema
poole:

„Stand linnawaht! Mul rööwiti praegu uur ära!“

„Nu—nu!“ tähendas linnawaht. „Weidrad inimesed!“

„Ja pööras siis woorimehe poole ja algas seda igawal
häälel sõimama, et ta kešet uulitsat seisab ja oma seisuko-
hale ei lähe.“

„Linnawaht!“ kriiskas Tšerwjakow. „Miks teie warast
taga ei aja?!“

„Keda?“ imestas linnawaht.

„Noh seda, kes minult uuri rööwis.“

„Kuspool ta sinu uuri rööwis?“

„Seal, selle kollase maja lähedal, kus päewapildid välja
on pandud.“

„Kus päewapildid? Siis ei ole waja minul teida taga
ajada. Pöörake selle linnawahti poole, kes — waadake, seal
seisab. Tema püüab selle ihuliku ühe minuti jooksul kinni.“

Teine linnawaht, kelle poole Tšerwjakow pööras, waa-
tas imestanult mõisnik Tšerwjakowi otse ja ütles:

„Seid rööwiti selle maja juures. Noh, siis waletab see
linnawaht! Sealt algab juba tema rajon.“

„Aga tema ütleb, et teie oma.“

„Seal, kus päewapildid välja on pandud? — Tõsi,
selle aknani on minu rajon, aga sealt edasi tema oma. Peale
selle, teate — on meie spetsialiteet korra ja liikumise järele
uulitsal waltwamine! — Aga kui teie sulisi tahate püüda,
siis pöörake juba salapolitsei poole. Weil, linnawahtidel —
wabandage, on nii kui nii tööd üle pea ja kaela.“

Tšerwjakow ohklas, hõikas woorimehe ja sõitis sala-
politseisse.

* * *

Esmalt sattus ta salapolitseisse, mis tegemist teeb ai-
nult poliitiliste turjategijatega, ja siin wõeldi temale, et nende
spetsialiteet mitte sulide püüdmise ei ole.

Peale pikema otsimise läks Tšerwjakowil torda ini-
mestega kokku puutuda, kellede spetsialiteet sulide püüdmise
on, kuid kasu ei saanud ta sellest mingisugustki.

„Siin albumid,“ wõeldi temale. „Waadake neid pilti-
si, wõib olla tunnete oma uurirööwli ära.“

„See näib wäga sarnane olewat,“ ütles peale pikemat
otsimist Tšerwjakow.

„See? Oh . . . Aga mis teil ära rööwiti?“

„Uur.“

„Noh, see juba kunagi teilt uuri rööwida ei wõinud.
Tema spetsialiteet on kasjade lahtimurdmine. Wõib olla, et
ee siin?“

„Jah, ka see oleks nagu sarnane olewat,“ wastas
Tšerwjakow kaheldes.

„Misjugune uur teilt ära rööwiti?“

„Hõbeuur.“

„Siis wõin ma teile tõendada, et tema seda ei teinud.
Tema on teie rööwimisajast sülita kui Orleansi neitsi!
Tema spetsialiteet on ainult kulduurid.“

Tšerwjakow äigas peopesaga higi otse eest.

„Wabandage. . . . Kuid mina ei saa aru. . . . Mis asi
keelab teda ka hõbeuuri rööwimast, kui see temal näppu
puutub?“

Salapolitseiülem naeratas ainult alandlikult.

„Eh-eh-ee! Swan Matwejewitš!“ pööras ta oma abi-
lise poole. „Nemad arwawad, et Motka Monoff nende hõ-
beuuri ära rööwis. . . . On see võimalik?“

„See oleks kuulmata uudis olewat,“ tähendas küstaw
ametnik, kisa lahutades. „Hõbe ei puutu sugugi temasse. . .
Tema spetsialiteet on kuld.“

„Näete nüüd!“

Tšerwjakow muigas kibedalt.

„Kuld? Wõib olla veel 96-proowiline?“

„Oh ei, seda ma ei ütle. Selles asjas ei ole ta küllalt
osaw wahet tegema ega ülikka ka 56-proowilist kõrwale“ . . .

Salapolitseiist wäljatulles tundis Tšerwjakow enese
päriss haiglaste olewat.

* * *

Seel tabas teda palawik. . . . Pea oli kuum ja kõhus
walusad pisted.

Kartes, et ta tõsiselt haigeks wõib jääda, palus ta
woorimeest:

„Kas siin ligidal haigemaja ei ole?“

„On, seal selle uulitsa nurgal.“

„Sõida sinna.“

Woorimehe pealt suutis Tšerwjakow suure waewaga
maha ronida.

„Tere!“ sõnas ta ussehooldjale. „Kas teie juures ra-
witsetakse.“

„Kiipalju kui soowite. Aga kus haige on?“

„Misjugune haige?“

„Noh — sünnitaja. Selle haigemaja spetsialiteet on
sünnitajate wastuwõtmine ja rawitsemine.“

„Tähendab, mina siia rawitsemisele ei wõi jääda?“

„Seda küll, sest mehed ei sünnita. Wähemalt ei ole
mina seda mitte näinud, ning sellepärast — ei wõeta teid
siin mitte wastu.“

„Mis see tähendab, sina, pugal, tõid mind naiste-
kliinikusse!“ sõimas ta woorimeest: „Wii mind niisugu-
sesse haigemajasse, kus ka meesterahwaid wastu wõetakse.“

„Olge head!“

Woorimees sõidutas Tšerwjakowi küll haigemajasse,
kuid see oli hullumeelsete oma ning waene mõisnik punas-
tas piyarateni, kui temalt tema ajunappuse üle järele hakati
pärtsima.

„Jällegi ekssiid sa!“ sõnas Tšerwjakin, woorimeest tõ-
reledes, kui ta haigemaja wärawate wahelt sõiduriista peale
hüppas. „Siin arstitakse — kurat teab, misjugu-
seid! Wii juba parem wõrastemajasse!“

* * *

Wõrastemajas heitis ta wõodisse ja saatis arsti järele.
Ja siingi sündis juur segadus. —

Ustus kõige kaswuga, kuimetanud arst siise. Terwitas
Tšerwjakowi wiisakalt ja küsis:

„Olete haige?“

„Jah, teate. . . .“

„Kas teie tuulsoont keegi katsus?“

„Ei, ma loodan seda teie poolt. . . .“

„Wabandage,“ sõnas arst, olasi tehitudes. „Tuulsoone
katsumine ei ole minu spetsialiteet. Mina olen rinnahaiguste
arst.“

„Aga teie olete ometi arst?“

„Seda on mul au olla. . . .“

Mõru proov.

Prova (väitsele Liisi, kelle wanemate juure ta külastamiseks tulnud): „Liisi, ma tõi sulle midagi kaasa. Noh, Liisi, pane filmad kinni ja tee suu lahti, siis annan sulle!“

Liisi: „Ei taha, ei taha... Ema ütles eila ka nõnda ja walas mulle kastor-õli suhu.“

„Noh, mul on pisted kõhus ja palawik... Kas teie siis tõeste ei suuda aidata?“

„Tõsi, jeda ma ei wõi.“

„Ma tajun hästi.“

„Hm... Teie ütlete kõhus? Silmapill vaatame järele... Wõib olla, saame hakkama. On teil taskunuga?“

„Misjaoks?“

„Ma awats teie kõhu ja waataks järele.“

„Nete peast hulluks läinud? Taskunuga tahate kõhtu awada... Sellega ei ole ma tunagi rahul.“

Arst lahutas käsi.

„Ma ütlesin ju teile, et ma selles asjas spetsialist ei ole. Saadeti Mülleri järele.“

Saadeti Mülleri järele.

Tuli Müller, katjus Tšherwjakowi järele ja kõigutas pead ning ütles:

„Minu abi siin ei aita.“

Tšherwjakow lahutas ära.

„Ma pean surema?!...“

„Seda mitte. Kõht on teil terve, haigus peab kõrge-mal olema. Mina seda ei tea, minu spetsialiteet on ainult kõhuhaigused.“

Müller saatis arsti järele, kes nendes haigustest spetsialist pidi olema, mis ülemaalpool kõhtu, ja see tähendas Tšherwjakowile:

„Teie süda ei ol korras.“

„Mis nimelt?“

„Teate... Punktpealselt ei wõi ma teie südamehaigust seletada. Wiga peab südames eneses olema. Aga kas teie minu nimelaarti ei lugenud? Seal on ju öeldud, et mina südame ümbruses olewate elundite ja ninahaiguste arstimises spetsialist olen. Nagu teie teate — seijab süda kahest eelkambrist koos. Kui teil nüüd südame pahem eelkambri-tene haige olets olnud, oleksin ma inimesi wõinud teha. Aga nüüd... hm... pean spetsialisti kutsuma!“

Tšherwjakow largas walu ja wiha pärast wiltu kistud näol woodist wälja ning ütles

„Teie spetsialiteet on südame pahema eelkoopalese ja nimelt pahema — arstimine. Teie olete ninahaiguse arst. Kuid mis on siis teie spetsialiteet: mina trõmpslun, sõdrmed

ja kumb sõdre — kas parem wõi pahem? Kasige! Wälja siit! Et ma teie warju enam ei näeks!“

„La kõlistas wõdrastemaja teenri.“

„Paki kõik minu asjad kokku. Kurat wõtku haigust! Weel täna sõidan ma „Suurde Kirpu.“ Kutsuge arst siia, kelle spetsialiteet on parema käe pöidla arstimine, ma pistan temale terve rusika nina alla!“

* * *

Kui ta „Suurde Kirpu“ jõudis, oli ta teepeal weidi paranenud ning kästis koha oma wana kutsjari Liika kutsjuda.

„Liika,“ ütles Tšherwjakow. „Ma jäin haigets, wõib ja mind arstida?“

„Miks mitte?“ imestas Liika „Arstime, olge mureta.“

„Ka kuubülitonda on waja.“

„See on tühi asi, kui aga riidet on...“

„Waja on püss parandada. Uued sõlid kududa. Pead napsu walmistada.“

Liika nuustas nina.

„Pole midagi lihtsamat. Saab juba.“

Gestikeelde W. M.

Naabri naiste lori...

„Waadate, doktor — olen päris haige!“

„Jah, ma näen, teie keel on väga halwa...“

„Urge uskuge, doktor — see on naabri naiste häbemata lori!“

*

Ilma naiseta — kopikuid ei korjata,

Abikaasata — rublasi ei raisata!

*

Ilus naisterahwas, kes naeratab — tähendab raha-kotti, mis nutab!

*

Wõid rutem sarwega kassi leida, kui kindlat naisterahwast, seletab — Tšehow.

*

Naisterahwad otsivad sagedaste teejuhtisi (saatjaid), et digelt teelt eksi-da.

*

Iludus ei ole muud midagi, kui see, mis meile meeldib, ütleb Tolstoi.

Kalapüüdja käsiraamat.

Kala- ja wähipüügi saladused ja uuemad piilgiriistad. Täielik juhatus, kudas häid sõdasi walmistada ja kalu õngitjeda, ühes kodumaa kalade kirjeldusega. Raamatus on 25 pilti. Hind 50 kop. Saada igast raamatukauplusest.

Jahimehe käsiraamat.

Jahimees, keda asi huwitab, leiab sellest raamatust palju kasulikku näpunäiteid. Hind 70 kop.

Meie Matsi järgmine (95.) sõjanummer ilmub 11. juunil.

N. B. Üksikute numrite ostjaid palume lahkest tärele panna, et neile ostmisel mõnda teist „Meie Matsi“ nime- ja kujulist lehte meie lehe asemel kätte ei pistetaks.